

70 Encant personatge anònim

¹ *Institutae, Codex (C.I.Civ)*. La descripció detallada d'aquest còdex inclou la transcripció de l'*incipit* de la glossa.

² Sota aquest títol no és coneguda cap obra en concret, i són molts els possibles autors que tenen una *Lectura super Codicem* o una *Lectura super Digestum*.

³ *Infortiatum (C.I.Civ)*.

Tots tres còdexs foren comprats a la subhasta, per un preu global de 15 florins (=8 lliures, 5 sous), per Miquel Albiol, estudiant en lleis. L'estudi sistemàtic de la documentació notarial en els anomenats *llibres especials* ens ha permès localitzar-lo novament gairebé trenta anys més tard, el 1450, com a propietari d'uns llibres que havia deixat al notari Joan Ubach (255, 28-30).

1419, març?

Encant públic dels llibres relictos per un personatge anònim.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants, 1410-1419*, vol. 345, s.n., s.f.

1. Primo, un libre scrit en pergamins, a corondells, appellat *Instituta*. Lo qual comença en lo títol scrit de vermelló: "In nomine Domini nostri Ihesuchristum, et cetera". Et finit: "idem titulus seu elementorum". Textus vero ipsius libri incipit: "imperatoriam magestatem non solum armis, et cetera". Glosa vero eiusdem libri incipit: "In nomine Domini nostri Ihesuchristi. Et hoc nota quod christianus, et cetera". In eodem volumen erant duodecim libri *Codicis et quedam Constitutiones* dictum domini Iustianiani imperatoris. Et finit dictum volumen in ultimo foleo et in ultimo colondello: "nostrum privatum et millo". Est cohoptum corio viridi et valde discoloro et cum postibus.

2. Item, alius liber vocatus *Lectura super Codicem et Digestum*, scriptus in pergamenis, cum corondellis. Et incipit in primo corondello: "et nota quatuor principalem in hac Rubrica". Et finit in eodem corondello: "attentavit et infine dum dicit quod cura et sollicitudo sibi incurrit et cetera". Et finit dictus liber sive dictum volumen in quodam corondello non^a perfecto: "corrupcione unde non servatur usufruc.pri.g., et cetera". Est cohoptus corio crocei coloris sine postibus.

3. Item, alius liber vocatus^b *Inforciata*, in pergamenis scriptus, cum corondellis. Et incipiebat in quodam titulo scripto de virmilione: "soluta matrimonio dos quemadmodum pecatur". Item erat scriptum in primo corondello cum^c litteris viridis et virmiliis: "Ulpianus". Incipit vero dictus primus colondellus cum literis nigris: "Pomp < onius > .l < ex > . V.". Et finit dictus^d colondellus: "voluntas exequitur nec alter alterius de". Finit autem dictus liber in ultimo colondello non integro seu perfecto: "limimo non sit reversus". Et est cohoptus dictus liber de^e postibus terminum quarum una est fracta.

Fuerunt venditi Michaeli Albiol, studens in^f legibus, precio quindecim florenorum^g.

^a segueix cancel·lat pfecto.- ^b vocatus Inforciata *interlineat*.- ^c cum *interlineat*, *damunt de do cancel·lat*.- ^d dictus colondellus *interlineat*.- ^e segueix cancel·lat corio.- ^f segueix cancel·lat iure.- ^g al marge dret s'anotà l'equivalència monetària: .VIII. lliures, .V. sous.

¹ El *Purgatori de sant Patrici* és obra del diplomàtic i escriptor Ramón de Perellós, la mort del qual († 1419) és justament del mateix any que aquest inventari. El *Purgatori...* és una llegenda, d'origen irlandès, que recull una de les visions medievals més difoses. Se'n conserven diverses versions llatines (la més antiga de les quals es atribuïda a Enric de Saltrey, benedictí del segle XII), franceses, provençals i italianes. Una traducció catalana basada en el text de Saltrey va córrer a càrrec de Perellós, a instàncies del rei Joan I, que sabia que el diplomàtic, aleshores governador al Rosselló, en tenia un exemplar. No ens sorprèn trobar aquest text en romanç en poder de la dona d'un menestral, i no en serà pas l'únic testimoni.

1419, abril, 19

Inventari dels llibres relictos per Valença, muller de Jaume Cirer, cofrer, ciutadà de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1410-1419, vol. 344, plec nº 3, fol. 3r.
Ed. MADURELL: *Manuscrits...*, nº 44.
Cit. C.BATLLE: *Las bibliotecas...*, p. 30.

Primo, in camera ubi dicta defuncta dormiebat ...

.....
Item, .I. altre caxeta d'àlber, ab sa clau, en què eren les coses següents:
.....

1. Item, .I. libret ab po<s>ts vermelles, en la primera pàgina del qual ha escrit en letra vermella. Qui comença: "comença lo libre appellat *Purgatori de sent Patrici*". E fina en la darrera pàgina: "vita beate Iustine virginis".

Sortosament, a més de l'inventari de llibres d'en Romeu Desfeu, també hem localitzat i transcrit el de la seva vídua Clara, elaborat només tres anys després, el 1422 (doc. 86). Hem pogut constatar com alguns dels llibres de l'argenter Desfeu van passar a la seva vídua Clara i, quan hem identificat amb precisió un mateix llibre en ambdós inventaris, ho hem assenyalat amb una nota entre parèntesi.

¹ Exemplar del *Tristany*. Com se sap, juntament amb Isolda, és el protagonista de la llegenda medieval que narra els tràgics amors entre ell i Isolda, esposa del seu oncle, el rei Marc de Cornualla. En tenim alguns exemplars més en el nostre apèndix.

² *Vitae sanctorum patrum*. En aquest primer document el títol s'ha escrit en llatí i, en canvi, en el segon es descriu en català (86, 23), per la qual cosa, i a falta de més dades, no podem determinar la llengua en què estava escrit.

³ *De virtutibus et vitiis* (86, 22).

4

5

6

1419, octubre, 24

Inventari dels llibres relictos per Romeu Desfeu, argenter, ciutadà de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 346, s.n., s.f.
Ed.parc. MADURELL: *Manuscrits...*, nº 45.
Ed.parc. MADURELL: *Regesta Biblias...*, nº 21.
Cit. C.BATLLE: *Las bibliotecas...*, p. 29.

Primo, en la cambre de miga scala qui puga alt en la torra del alberch, on lo dit deffunt habitave, trobam...

.....
Item, .I^a. altre caxa d'àlber dins la qual ha les coses següents:
.....

1. <Primo>, .IIII. querns del libre de *Tristany* de paper.
.....

Item, atrobam en .I^a. cambre, un ell obrava.
.....

octubre, 26
.....

Item, .II. pergamins *de mostres*.
.....

2. Item, .I. libre de paper, ab cubertes vermelles, ab boletes de leutó, qui s'apella *Vitas Patrum*.

3. Item, .I. libre de paper, ab cubertes verdes, appellat *Vici de Virtuts* <sic>.

4. Item, .I. libre de pergamí, ab cubertes vermele <s> de una part, qui comença lo *Compter*.

5. Item, .I. altre libre de paper, ab cubertes verdes, ab boletes de leutó, qui s'apella *de les Visions*.

6. Item, .I. libre de pergamí, ab cubertes vermelles, qui s'apella *Libre de saber amar Déu*.

⁷ *Flores sanctorum* (86, 5).

⁸ En llatí coneixem l'obra de Thomas de Aquino, *De articulis fidei*.

⁹ Amb un *incipit* idèntic comencen alguns exemplars de la *Biblia* del nostre treball.

Vegeu nota n° 31.

¹⁰ *Genesis (Liturgica)*.

¹¹

¹² Potser es tracta d'un exemplar de l'obra de Marco Polo? (vegeu 93,4 i 195, 5).

¹³

¹⁴

¹⁵ Aquest és el primer text de la seva llibreria relacionat estretament amb el seu ofici d'argenter (86, 13).

¹⁶

¹⁷ Els *Disticha* del (Ps) Cato i el *De contemptu mundi*, tots dos textos fonamentals i molt difosos per aprendre gramàtica llatina.

¹⁸ Amb aquest *incipit* podríem identificar multitud d'obres (de temàtica i d'autors ben diferents).

^{19,25} Els *Psalmi* també eren emprats en l'ensenyament de la gramàtica.

²⁰ Tornem a trobar un segon llibre professional. L'*incipit* sembla el d'un *Lapidarium*: vegeu el que hem dit en parlar d'aquests textos (22, 12).

²¹ Aquesta *Història de santa Maria*, és la mateixa obra que enregistra l'inventari de la seva vídua Clara, amb un títol no del tot idèntic? (86, 8).

²²

²³

7. Item, .I. libre de paper de forma major, ab cubertes verdes, appellat *Flos Sanctorum*.

8. Item, .I. altre libre de paper, ab cubertes de pergamí, appellat *Dels articles de la fe*.

9. Item, .I. libre de pergamí, ab cubertes de pergamí. Qui comensa: "frare Embròs".

10. Item, .I. libre en paper, ab cubertes de pergamí, appellat *Gènesi*.

11. Item, .I. libre de pergamí, ab cubertes verdes. Qui comensa: "quoniam ignorancie".

12. Item, .I. libre de paper, ab cubertes de pergamí engrutat. Qui comensa: "*lo Libre de les províncies*".

13. Item, .I. libret poch, de pergamí, ab cubertes de pergamí. Comensa: "En nom de Déu, Rey de glòria".

14. Item, .I. libre de pergamí, ab cubertes^b blaves. Qui comensa: "antra alexendrina".

15. Item, .I. altre libre de paper, ab cubertes de pergamí, appellat *mestre Jacme del Burch*.

16. Item, .I. libre de paper, ab cubertes de pergamí. Qui comensa: "aquest preu apresiable".

17. Item, .I. libret de pocha valor qui's s'apela *Cató e Contemtu <s>*.

18. Item, .I. libre de paper, ab cubertes de pergamí, qui comensa: "Déu, Para poderós".

19. Item, .I. *Sams* de pergamí.

.....
20. Item, .I. libre de paper, ab cubertes <de> pergamí. Qui comensa: "comunus est lapis".

21. Item, .I. altre libret de pergamí, ab cubertes verdes. Qui comensa: "Açò és la *Istòria de Santa Maria*".

22. Item, .I. libre de paper, ab cubertes de pergamí. Qui comensa: "Axí com diu l'apòstol".

23. Item, .I. libre de paper, ab cubertes de pergamí. Qui comensa: "En el nombre de Déu".

.....
Item, en la recambre trobam les coses dejús scrites.

.....
octubre, 27
.....

²⁴ *Psalterium* (86, 21).

²⁶ Aquest petit llibre de *Revelationes sanctorum* l'identifiquem amb el quadern de la llibreria de Clara (86, 16).

Romeu Desfeu, argenter, disposava de *mostres* o models per a les seves tasques, tal i com confirmen els esments que hem recollit.

²⁷ Ramon Llull, *Blanquerna* (86, 4).

²⁸ Els llibres de versos en honor a la verge Maria són molt difosos en aquesta època (86, 6).

²⁹ Ramon Llull, obra didàctica *Doctrina pueril* (86, 7).

³⁰ Tractat de càlcul a través del sistema de l'àbac (Disposem d'altres exemples en el nostre apèndix: vegeu 292, 4). Aquest petit llibre de comptabilitat també era de gran utilitat per a gestionar el seu negoci d'argenter.

³¹ Llibre amb la *Vida de sant Embròs*? A la nota n° 9 ja és esmentat un altre còdex que comença amb un *incipit* en català sobre aquest sant i que nosaltres hem documentat en algunes *Bibles*.

³² Llibre sense determinar de *Philosophia*.

³³ Les reduïdes dimensions en què acostumen a ésser elaborats els llibres d'*Hores de la verge Maria* van empènyer el notari a descriure aquest còdex amb el qualificatiu d'«*Oretes*» (86, 2).

24. Item, .I. *Saltiri* de^c paper e ab cubertes vermelles e ab boletes.

25. Item, *Sams* de pergamí, ab cubertes morades empremtades, ab gafet d'argent.

.....
26. Item, .I. libret de *Revalacions de Sants*.

.....
Item, una altra caixa ab pany e clau, en la qual trobam les coses següents:

.....
Item, .XIII. pergamins *de mostres*.

Item, .III. fulls de papers *de mostres*.

.....
Item, trobam en la dita recambre, en un cofre leunat de ferr ab pany e clau, en què són les coses dejús scrites:

27. *l.c.f.* Primerament, .I. libre de *Blanquernes*, ab les cubertes verdes e ab boletes, tot de paper.

28. Item, .I. altre libre de paper, ab les cubertes verdes, *de leors de la Verga Maria*.

29. Item, .I. altre libre de paper, ab cubertes verdes, de *Doctrina pu<e>ril* e ab boletes de leutó.

30. Item, .I. libret de paper, ab cubertes de pergamí, de *Compte de abba*.

31. Item, .I. altre libre, ab cubertes verdes engrutades, de *Sent Embrosi*.

.....
octubre, 28

Item, .I. altre cofre leunat, de ferre, ab pany e clau, <on> són les coses dejús scrites:

.....
32. Item, .I. libret de paper e de pregamí apellat *de Filosofia*.

.....
33. Item, unes *Oretes* ab .I. tencador d'argent. Qui comença: "Offici de mort".

^a segueix cancel·lat sa.- ^b segueix cancel·lat verdes.- ^c de ... e interlineat.

73 Inventari Berenguer Cardó

¹ Quaderns de *Medicina*.

² *Psalmi vesprales*.

³

1419, novembre, 4

Inventari dels llibres relictos per Berenguer Cardó, ciutadà de Barcelona.

AHCB. *Arxiu notarial*, l.4, s.n., fol. 17r.

novembre, 8

.....
1. Item, atrobam .VI. quaernets petits, en paper, scrits de *Medeçina*.

.....
2. Item, uns *Vesprals* scrits en pergamí, ab cubertes de fust vermelles.

.....
3. Item, un libre scrit en paper, hon són scrits diversos *Rims e compte de les steles*.

Lo qual començe: "l'àngel li apparech e la saludà".

74 Inventari Joan de Puig

¹ *Breviarium (Liturgica)*.

² *Psalterium (Biblia)*. És l'únic còdex que es va vendre en subhasta pública i en desconeixem el nom del comprador (75, 1).

³ *Officium corporis Christi (Liturgica)*.

⁴ *Genesis (Biblia)*.

1419, desembre, 14

Inventari dels llibres relictes per Joan de Puig, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1410-1419, vol. 344, plec nº 2, fols.4v, 8r.
Ed.parc. MADURELL: *Manuscrits...*, nº 46.
Ed.parc. MADURELL: *Regesta Biblias...*, nº 22.

Item, en la cambra del menjador trobam les coses següents, ço és...

.....
Item, un artibanch entich, ab son pany e clau, dins lo qual eren les coses següents:

.....
1. <Primo>, un *Breviari* de paper, de pocha valor.

desembre, 15

.....
Item, trobam^a en la dita cambra deval...

.....
2. Item, atrobam un^b *Saltiri* feriat, ab lo *Compter*, scrit en pergamins, ab cubertes de posts ab aluda vermeya, ab un tancador. Lo qual comensa: "nota quod a prima dominica post octabas ephifanie, et cetera.". E fenex en una impna qui comensa: "Ihesum decus fidelium, et cetera".

3. Item^c, un libret on^d és lo *Offici de Corporis Christi*, scrit en pergamins, ab cuberta de pergami. Lo qual comensa: "in festo Corporis Christi, et cetera". E fanex: "maioremque vir esse".

4. Item, atrobam un *Gènesi*^e, scrit en paper, ab cubertes de pergami engrutades, ab cuberta verda. Lo qual comensa: "diu lo libre de *Gènesi*, que en lo comansament del món creà Déus lo cell e la terra". E fanex: "a dar glòria per aquells qui són en paradís. Amen".

^a trobam *interlineat*, *damunt d'* encontram *cancel·lat*.- ^b segueix *cancel·lat* *Saltis*.- ^c segueix *cancel·lat* en un.- ^d on és *interlineat*, *damunt d'* atrobam *cancel·lat*.- ^e segueix *cancel·lat* de pam.

75 Encant Joan de Puig

¹ *Psalterium (Biblia)*. És l'únic còdex de l'inventari (74, 2) que es va vendre a la subhasta.

1419, desembre, 16

Encant públic dels llibres relictos per Joan de Puig, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1410-1419, vol. 344, plec 2, fol. 15v.

.....
desembre, 18

1. Item, un *Saltiri* feriat de pergamins, ab cubertes vermelles . . . . XVIII. sous.

¹ *Clementinae* (C.I. Can) glossades. Vegeu a més la nota 17.

² Els dos primers llibres de les *Decretales* (C.I. Can).

³ Baldus de Ubaldis és autor de més d'una *Lectura* sobre els principals títols del C.I. Civilis (*Digestum, Infortiatum, liber Feudorum...*).

⁴ Bonifacijs papa VIII, *Sextus* (C.I. Can). A més d'aquest, vegeu les notes n° 7,12.

⁵ Gaufridus de Trani, *Summa super rubricis Decretalium* (C.I. Can).

⁶ Entre els tractats d'aquest volum, identifiquem perfectament el *Libelli super iure canonico [et civili]* de Roffredus Beneventanus.

⁷ Bonifacijs papa VIII, *Sextus* (C.I. Can) amb glossa.

1420...

Inventari dels llibres relictos per un personatge anònim.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 346, s.n., s.f.

En la casa del estudi, la finestra de la qual obre en la carrera:

1. Primo, un libre appellat *Clementines*, ab lurs gloses. E comense: "Iohannis episcopus servus servorum Dei". E feneix la primera fulla en lo test: "et licet eas collectas". E comença la derrera carta: "iudicianus in totu". E feneix: "gloria Christo, amen" en una mateixa pàgina. Ab post <s> cobertes de blanch, ab .IIII.^a gaffets e .II. scudets.

2. Item, un libre scrit en pregamins. Qui comença en letra vermella: "Incipit *Primus liber Decretalium*". E fe <ne> ix: "explicit *Liber secundus benedictus sic Deus*". Ab posts cobertes de vert, ab .III. gaffets^b e .III. scudets de lautó, e és scrit a corandells.

3. Item, un libre scrit en paper, a colandells, intitulat: "Incipit *Lectura domini Baldi eciam inferioris doctor egregius hoc dicit*". Ab cobertes de paper engrutat cubertes de vermel, ab tancadors de correigs.

4. *l.c.f.* Item, trobi un libre scrit en pergamins appellat *Sextus liber Decretalium domini Bonifacii Pape .VIII.*. Et incipit: "venerabilibus et discretis viris rectoribus". Et finit eius prima folea: "quod solet imperator facere vel scriptura". Et finit ultima folia: "cum permissio in si". Ab cubertes de paper cobertes de blanch, ab tancadors de correigs.

5. Item, un altro libre appellat *Summa Gaufredi* scrit en pergamins. E comença: "glosarum diversitas intelligenciam textus". E feneix la primera fulla: "Pape vel prin.". E feneix lo dit libre: "repeti quam deesse". Ab posts de paper cubertes de vermel, ab tancadors de correigs.

6. Item, un altro libre scrit en pergamins, en què ha dos^c tractats. E lo primer és appellat *Summa de dispensacionibus*. E comença: "de accionibus in hoc titulo oculus iste forevis dulcia poma gerit". E comença lo segon tractat: "super accionibus omnibus". E feneix: "Explicit *Libellus domini Gaufredi Beneventani super libellis in iure canonico compositis*". Ab posts cubertes de blau ab^d .II. scudets de lautó.

7. Item, un altro libre scrit en pergamins, a corandells, appellat *Sextus liber domini Bonifacii*. E comença en lo test: "Bonifacius episcopus servus servorum Dei". E en la glosa comença: "quia preposterus est ordo". E feneix la primera carta en lo test: "affectantis per [...]". E en la glosa: "prima enim etas". E feneix lo test: ".I^a. legis incitur voluntatem". E la glosa: "quam liber explicit iste". Ab cubertes de paper cubertes de vert, ab tancadors de correigs.

⁸ Dinus de Mugello, *De regulis iuris*.

⁹ Volum amb dos tractats sobre el *C.I. Canonici*: un d'Stephanus Hugoneti, *Lectura* (els repertoris consultats consignen dos comentaris: *In Clementinas* i *In Extravagantes*), i un altre de Johannes Andreae, *Novella supr Sextum Decretalium*.

¹⁰

¹¹ Nou volum amb dos tractats jurídics: el primer, no identificat en els repertoris consultats, d'un autor anomenat Jacobus Albertus Bononiensis, i un segon de Johannes Calderini, *De ecclesiastico interdicto*.

¹² En aquest cas, sí que identifiquem l'*incipit* del primer dels dos tractats que conformen el llibre: es tracta de Bonifacijs papa VIII, *Sextus*, i un comentari sobre aquesta mateixa obra per part de Johannes Monachus, *Apparatus in Sextum*, ambdós pertanyents al *C.I. Can.*

¹³ Innocentius papa IV, *Apparatus in Decretales (C.I. Can.)*.

¹⁴ *Decretales, Extravagantes (C.I. Can.)*.

8. Item, altro libre scrit en pregamins appellat *Lectura domini Dini super titulo De regulis iuris premissis casibus singularibus*. E feneix la primera carta: "eum esse capacem temporis collacionis". E comença la darrera carta: "endo damnum dando". E feneix: "nomen .S. [...]º <Digesta>". Scrit a corandells, ab posts nues.

9. Item, un altro libre scrit en pergamins, a corandells^f, en què ha dos tractats. La un appellat *Lectura seu tractatus domini Stephani Hugueti*. E comença: "Iohannis ista prius vocabitur". E feneix la primera *l.c.f.* fulla: "verum quod nova constitutio de qua non". E feneix: "de talis et per ho.e.c.". E l'altro tractat és appellat *Apostille domini Iohannis Andree super libro .VIº. Decretalium*. E comença: "quia preposterus est ordo". E feneix la primera^g fulla: "statuta". E feneix: "quam et de se tria". Ab cubertes de paper cubertes de vermell, ab tancadors e correigs.

10. Item, un libre de forma de un full menor, scrit en pregamins. E comença: "quia res memoratu digna". E feneix: "saluti totius populi christiani. Amen". Ab cubertes de paper cubertes de vermell ab tancadors de correig.

11. Item, un altro libre scrit en pergamins, a corandells, on ha dos tractats. La un appellat *Summa contrarietatem et diversitatum inter ius canonicum et civile composita per Iacobum Alberti de Bononia*. E comença: "quoniam ut art Aristotiles". E feneix la primera carta: "de libertate cum libertas". E feneix in secunda columpna: "in fine". E lo segon tractat est *Tractatus super Ecclesiastico interdicto domini Io <hanii> Calderini*. E feneix la primera carta: "siquis suadentis". E feneix: "et gloria per infinita secula. Amen". Ab cubertes de paper cubertes de blanch, ab tancadors de correigs.

12. Item, un altro libre scrit en pergamins, a corandells, on ha dos tractats. La un dels quals comença: "Bonifacius episcopus servus servorum Dei". E feneix la primera carta: "privilegiis vel statu <ta> contra legis incitur voluntatem". E lo segon comença: "in Dei nomine. Amen. Secundum philosophum scire est". E feneix la primera carta: "vel animal <Digesta> de. Explicit *Aparatus .VIº. libri Decretalium a domino Iohanne Monacho composi[tu]tus, et cetera*". Ab posts nues e sens tencadors.

13. Item, un altro libre scrit en pregamins, ab corandells, appellat *Aparatus Decretalium domini Innocencii*. E comença: "legitur in Ezechiele venter civis". E feneix la primera carta: "quia licet sic male". E feneix: "explicit liber quintus". Ab cubertes de posts cubertes de vert, sens tancador.

14. Item, un altro libre scrit en pregamins appellat *Decretalis nove compilacionis Extravagantium*^h, ab corandells. E comença: "Gregorius episcopus servus servorum Dei". E en la glosa comença: "in huius libri principio". E feneix la primera carta en lo test: "et confitemur cum Petro quod una". E comença la darrera carta: "liceret per eosdem clericos". E feneix: "quis homagium compellatur". En lo qual libre ha un tractat a la fi que comença: "Innocentius .III.". E feneix: "frequentius exerceri". Ab posts cubertes de blanch, sens tancadors.

76 Encant personatge anònim

¹⁵

¹⁶ *Missale (Liturgica).*

¹⁷ *Clementinae (C.I. Can).*

¹⁸ La gran majoria dels esments referents a Guillelmus de Mandagoto són del seu *Libellus de electione facienda.*

¹⁹ *Constitutiones et Usatici Barchinonae.*

²⁰ *Hores de la verge Maria amb un Officium defunctorum.*

²¹ *Breviarum romanum (Liturgica).*

²² No és la primera vegada que ens trobem amb un *Receptari* o col·lecció de receptes *de medicina.*

²³ *Psalterium (Liturgica).*

²⁴ *Passio Domini* en romanç.

15. *l.c.f.* Item, un libret patit escrit en pregamins appellat *Summa Decretalium Iohannis de Verunia*. E comença: "canonicum statuta ab omnibus debent custodiri". E feneix: "legitimus non debet fatigari acusat". Ab posts cubertes de vert, ab un tancador de lautó.

16. Item, un altro libret escrit en pergamins, arnat. E comença en letra vermella: "dominica prima de adventu". E en letra negra: "erunt signa in sole e<t> luna et stellis". E feneix: "Domine inter maculata". Ab posts sens tancador.

17. Item, un libre migencer escrit en pergamins, ab corandells, appellat *Constitutionis domini Clementis Pape .V.*. E comença: "Iohannis episcopus servus servorum Dei". E feneix la primera carta: "sicut de latere". E feneix: "irritandus". Ab cubertes de paper cubertes de pregamí.

18. Item, un libre escrit en pregamins, ab corandells, ab gloses, appellat *Mandagot*. E comença: "venerabili viro discrecionem sciencia et moribus". E feneix la primera carta: "Celebrari et haec potestats". E comença la derrera carta: "factum sive gestum fuerit". E feneix: "in secula seculorum. Amen". Ab cubertes de paper cubertes de vert, ab tancadors de correigs.

Item, trobi en la dita cambra...

.....

19. Item, un libre de paper appellat *Constitucions e Usatges de Barchinona*. E comença^k: "si Dominus petit a suo vassallo". E feneix la primera carta: "quia secundum consue.". Ab posts cubertes de vermell, ab .I. gaffet e dos scudets de lautó.

.....

20. Item, unes *Hores de Madona Santa Maria* scrites en pregamins, ab *Offici de morts*, ab cubertes verdes, sens tancador.

21. *l.c.f.* Item, un libre escrit en pergamins, qui apar prima faç ésser *Breviari romà*. Qui comença en la primera rúbrica de vermelló: "tabule de adventu primo de dominica". E feneix: "requiescant in pace. Amen". Ab posts cubertes de negre empremtat, ab .I. tancador de lautó.

22. Item, .I. cartapasset de paper en què ha scrites algunes *Receptes de medicines*.

.....

23. Item, .I. libret escrit en pergamins en què són algunes *Oracions e psalms del Psaltiri*, ab posts cubertes d'oripell empremtat, ab .I. tancador.

24. Item, un libret en què és *la Passió de Jhesuchrist*, en romans.

^a .III. *interlineat, damunt de dos cancel·lat.*- ^b *segueix cancel·lat de.*- ^c *segueix cancel·lat vol.*- ^d *segueix cancel·lat* .II. *gaffets.*- ^e *es llegeix vlut o vluc amb signe d'abreviació.*- ^f *segueix cancel·lat appellat.*- ^g *primera interlineat, damunt de segona cancel·lat.*- ^h *Extravagancium scrit al marge dret.*- ⁱ *segueix cancel·lat e cand.*- ^k *segueix cancel·lat isti sunt casus.*

77 Inventari personatge anònim (en Besanta?)

- ¹ Cinius Pistoriensis, *In Codice (C.I. Civ)*.
- ² Bartolus de Saxoferrato, *In Digesto novo, [prima pars] (C.I. Civ)*.
- ³ Bartolus de Saxoferrato, *In Digesto novo, secunda pars (C.I. Civ)*.
- ⁴ *Decretales (C.I. Can)*.
- ⁵ *Flores sanctorum*.
- ⁶ Arnau de Vilanova, *Conservació de sanitat*.
- ⁷ Aquestes *Repetitiones* estan relacionades potser amb l'aprenentatge gramatical.
- ⁸ *Evangeliarium (Liturgica)*.
- ⁹ Els repertoris consultats identifiquen els esments genèrics a «Innocent, Ignocent» amb el papa Innocentius IV, *commentator del C.I. Canonici*.
- ¹⁰ *Digestum novum*, amb glossa.

1420..., juny, 30

Inventari dels llibres relictos per un personatge anònim (en Besanta?).

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 347, s.n., fols. 1r-2r.

octubre, 24

1. <Primo>, un *Chi sobre lo C<odi>*. Qui comença: "[...]^a". E feneix en la primera fulla: "[...]^a". E comença en la darrera fulla del primer colondell: "[...]^a". E feneix: "[...]^a".

2. Item, una^b *Lectura de Barthol sobre la <Digesta> Nova* escrit en paper, ab colondells, de forma maior, ab^c po<s>ts de^d fust. Qui comença en la primera^e fulla: "fideicomissum in presentis ·I<ex>·". E fenex en lo segon colondell: "de le<ge> ·II·set iste in". E fenex: "sequitur lex si per ius".

3. *lc.f.* Item, una altra *Lectura de Barthol sobre la <Digesta> Nova* appellada *la Segona part*, escrita ab colondells, en paper de forma maior, ab^f po<s>ts de^g fust. Qui comença en la primera rúbrica: "de verborum obligacionibus". Et in nigro: "stipulacio". E fenex en lo segon colondell de la primera fulla: "distingue ergo aut inter". E fenex en lo darrer colondell: "ex que abmitio". Et in finne legis: "cuius anima in pace requiescat".

4. Item, unas *Decretals* escritas en pergamins, ab colondells, glosades, ab^h pots de fust. Qui comença en lo test: "Gregorius". E fenex en lo darrer del test del primer colondell: "redigendas". Comença lo darrer colondell de las *Stravagants*: "urbe a fidelibus".

5. Item, un *Flos Sanctorum* imperfectⁱ, escrit en paper, de poca valor.

6. Item, un libre de medicina appellat *Conservació de sanitat*, ab pots engrutadas cubertas de bermell. E fenex en lo segon colondell: "ut nunc est".

7. Item, cinch cisterns de^k paper, de forma menor, escrits *de Repeticions*.

8. Item, un libre appellat *Evangelister* escrit en pergamins, ab pots de fust^l, ab tresdoça darrera vermella. Fenex la primera pàgina de la tinta negra: "a peccatorum eorum".

9. Item, un libre^m appellat *Innocent* escrit en pergamins, ab colondells, cubert de pots de fust, ab coberta de cuyr blauⁿ. Fenex en lo segon colondell de la primera fulla: "confusionem heretico". Comença lo darrer colondell: "testes".

10. Item, un altre libre appellat *<Digesta> Nova*, test e glosa^o, ab posts de fust cubert de bermell, ab cantonera, ab quatre gafets. Fenex lo primer colondell del test: "cessat edich". Comença lo darrer colondell del test: "idem omnis".

77 Inventari personatge anònim (en Besanta?)

¹¹ Aquesta obra de Bartolus de Saxoferrato (*In Infortiato, prima pars*), la tenia en Guillem Sacoma, llibreter, per en Joan Safont. No sabem, però, si és en Safont realment el propietari d'aquest i de la resta de llibres (i no el Besanta que nosaltres proposem com a propietari dels llibres relictos); en qualsevol cas, tampoc no coneixem per què el té en Sacoma per part d'en Joan Safont.

¹² *Infortiatum* (C.I. Civ).

¹³ Creiem que aquest títol és una errada paleogràfica de lectura per part del notari, i en realitat hauria d'ésser les *Institutae* del C.I. Civ.

¹⁴ *Codex* (C.I. Civ).

¹⁵ *Volumen* (C.I. Civ).

11. Item, un altre libre appellat *Barthol sobre la Primera part de la Inforçada*. La qual en Guillem ça Comes té per en Johan Safont, escrit en paper e pergamins, ab colondells^p, ab pots de fust cobert de negre, ab cantoneras. Fenex lo primer colondell: "dicit glo <ssa> inico". Comença lo derrer colondell: "in fine huius".

12. Item, un altre libre appellat *Inforçada* escrit en pergamins, test e glosa, ab^q pots de fust cubertas de negre, ab quatre gafets. E fenex lo primer colondell del test: "agit de dote". Comença lo derrer colondell del test: "rit hoc".

13. Item, un altre libre appellat *Statuta* escrita en pergamins, test <e> glosa, ab pots de fust cubertas de blanch^r. Fenex lo primer colondell del test: "agnoscerunt". Comença lo derrer colondell del test: "leniorem".

14. *l.c.f.* Item, un altre libre appellat *C<odi>* escrit en pergami, ab test e glosa, ab pots de fust cubertes de vert, ab cantoneres e ab quatre gafets^s. Fenex en lo primer colondell del test: "respicient". E comença en lo derrer del test: "tribus officiis".

15. Item, un altre libre escrit en pergami, ab colondells, test e glosa, appellat *Volum*, ab^u pots de fust ab coberta oldana. Fenex en lo primer colondell del test: "Theophilo". E comença lo derrer colondell del test: "penitus".

^a espais en blanc que no van ésser completats pel notari.- ^b segueix cancel·lat libre.- ^c segueix cancel·lat cubertas de.- ^d de fust interlineat.- ^e segueix un nou espai en blanc a l'original.- ^f segueix cancel·lat ab cobertes de.- ^g de fust interlineat.- ^h ab ... fust interlineat.- ⁱ imperfet interlineat.- ^k de paper interlineat.- ^l segueix cancel·lat escrit e.- ^m segueix cancel·lat ab.- ⁿ segueix cancel·lat e comença.- ^o segueix cancel·lat cub.- ^p segueix cancel·lat cub.- ^q segueix cancel·lat cober.- ^r segueix cancel·lat comença lo.- ^s segueix cancel·lat comen <sa>.- ^t segueix cancel·lat quibus.- ^u segueix cancel·lat cobertes de.

¹ *Psalterium (Biblia)*. El notari va descriure acuradament aquest còdex i destacà els pergamins de cabrit, el tancador trencat, les quatre miniatures del començament (cadascuna en un full) i les del final.

² *Hores de la verge Maria*.

³ *Psalterium* atribuït a Beda Venerabilis.

⁴ D'aquesta gairebé desena de quaderns de l'*Officium defunctorum* escrits «de letra formada» i sobre pergamins de cabrit, només el darrer no s'ha acabat d'escriure.

⁵ Com en el registre anterior, aquests textos de sant Agustí i de sant Cebrià (els títols dels quals desconeixem) no són enquadrats i estan escrits amb el mateix tipus de lletra.

⁶ És possible que aquests quaderns amb textos del *Passionale (Liturgica)* estiguin escrits en català.

^{7.8} Primeres notícies de textos del motiu literari de *Merlí*. Aquest personatge llegendari, mag i profeta, és present a la llegenda del Graal, com a mestre del rei Artús i amb la Dona del Llac. Foren famoses les seves *Profecies*. Vegeu, a més, la nota n° 11.

⁹ *Genesis (Biblia)*.

Tot i que no es tracta d'un llibre, aquesta «carta» amb el *Compte de la Lluna* «apte a ficar-se en una post», segueix en la relació de béns; no és sinó la versió medieval del nostre calendari actual.

1420..., octubre, 21

Inventari dels llibres relictos per un personatge anònim.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 346, s.n., s.f.

Item, atrobam en la dita heretat:

1. <Primo>, .I. *Saltiri* escrit en pergamins de cabrit, a corandells, ab posts cubertes de pell negra empremtada, ab .I. tancador d'argent sobredaurat, l'altre tancador és trencat; és hi escrit lo *Compter* primer e après hay .III. deboxaments de figures. Cascun deboxament en sa pàgina. E comença lo dit *Saltiri*: "beatus vir". Hay algunes istòries a la darraria. E la darrera istòria comença: "tempore illo quo dominus".

2. Item, .I. altre libre patit, escrit en pergamins, hon són escrits los .VII. *Psalms* primers e après les *Hores de la Verga Maria* e altres moltes *Oracions*. És ab posts cubertes de pell vermella empremtada, ab .I. tancador d'argent.

3. *l.c.f.* Item, .I. altre libret patit, escrit en pergamins, ab posts cubertes de pell vermella, ab .I. gaffet fet a la manera de .a. e l'escut són dues flors. La qual .a. e les flors són d'argent. És appellat *Saltiri de Beda*. E comença: "iuste iudex Ihesu Christe". Et finit: "fac videre per Dominum".

4. Item, .VIII. coherns patits^a de pergamins de cabrit, escrits de letra formada, lo *Offici de morts*. Lo derrer cohern no és de tot acabat de scriure e fan a cornar.

5. Item, .I. libret patit escrit de pergamins^b, qui és appellat *de sent Agustí e de sent Sebríà*. És ab letre formada, són .III. cohernets cosits en .I. tros de pergamí.

6. Item, .III. coherns de pergamí, escrits a corandells, les .III. *Passies*, són cubertes d'un tros de pergamí, són de letra formada.

7. Item, .I. libre gran escrit en paper appellat *Merlí*, ab posts cubertes de pell groga ab dos gafets de leutó e ab .VIII. bolles. E comença lo dit libre: "saber doner". Et finit: "que volguera ésser mort".

8. Item, .I. altre libre escrit en paper, ab cuberta de pergamí, appellat *Profecies de Merlí*.

9. Item, .I. *Gènesi* escrit an paper, a corandells, ab cuberta de pergamí, de pocha valor.

.....
Item, .I. carta del *Compte de la Luna*, apte a ficar-se en una post.

¹¹ Tornem a tenir un nou text sobre el cicle del rei Artús i els cavallers de la *Taula Rodona*.

¹² Tractats d'*Històries*, no especifica quines, de tan poc valor... que eren lligades amb un fil de palomar!

11. Item, .I. libre scrit en paper, a corandells, qui parle del *Cavaller de la taula rodona*, ab posts cubertes de pell vermella emprentada, squinçada, ab bolles. E comença lo dit libre: "en aquell temps diu lo comte que cant la festa de Pentacosta".

12. *l.c.f.* Item, .III. tractats de *Istòries* scrits en paper, de pocha valor, són ligats ab un fil de palomar.

^a patits *interlineat*.- ^b *segueix cancel·lat* ab cuberta de pergami.

¹ Aquest primer llegat, a favor del seu germà Antoni Vila, consisteix en un text en català de la *Historia destructionis Troiae* de Guido de Columna.

² En aquesta segona clàusula, llega al seu nebot Joan Vila, fill del ja esmentat Antoni Vila, i en cas que arribi a ser prevere, un *Flores sanctorum*. Però, si Joan Vila no n'és, llega aquest mateix llibre a altres fills del seu germà Antoni Vila que puguin arribar a ésser-ne; malgrat tot, si cap d'ells no n'és, el llega al més gran i estableix que passi dels uns als altres per ordre de prelatió d'edat. Un cop mort el darrer dels fills, el llega a l'església de la vila de Piera.

³ Un tercer llegat l'atorga a favor de Pau Maçanet, fill d'en Berenguer Maçanet, mercader i marmessor testamentari seu; es tracta d'una *Vita Christi* del minoret gironí Francesc Eiximenis.

Els llibres que segueixen (notes 4-14) són el llegat que atorga a l'església de la vila de Piera, amb la condició que cap d'aquests llibres no puguin ser extrets, ni venuts ni alienats sota cap condició; en cas contrari, els llibres que hagin passat per alguna d'aquestes circumstàncies hauran d'ésser recuperats i llegats a un nou beneficiari, l'església de Santa Maria del Mar de Barcelona (de la qual era vicari perpetu el difunt Pere Vila). Són els còdexs següents (alguns estretament relacionats amb els seus estudis de Dret):

⁴ Llibre miscel·lani amb el *Decretum (C.I. Can)*, una problemàtica *Margarita* pel que fa a la seva identificació (*Margarita Bibliae, legum, super Decretalibus...*? Els autors es multipliquen), i unes *Concordantiae Decretorum cum Biblia* de Bernat Oliver.

⁵ *Decretales (C.I. Can)* acompanyades d'un Henricus (creiem que es tracta d'Henricus de Segusia, episcopus Hostiensis, autor de diversos tractats sobre les *Decretales* i molt representat en el nostre treball: les conegudes *Summae Hostiensis* en són una bona prova; vegeu en aquest mateix instrument el registre n° 10).

⁶ *Sextus i Clementinae (C.I. Can)*.

⁷ Amb el títol de *Rationale*, els catàlegs remetent a una obra de Guillelmus Durandi (*Rationale divinorum officiorum*), que és la que compta amb més possibilitats, i a una de Johannes Belet (*Rationale*).

1420, febrer, 2

Testament de Pere Vila, prevere batxiller en Decrets i vicari perpetu de Santa Maria del Mar de Barcelona, en què disposa llegats de llibres a favor del seu germà Antoni, al fill d'aquest, Joan, a Pau Maçanet, fill de Berenguer Maçanet, mercader i marmessor testamentari del difunt. Finalment, autoritza els seus marmessors a vendre en encant públic tots els seus béns, mobles i immobles, per a acomplir les seves disposicions testamentàries, a excepció dels béns ja donats i d'un lot de llibres que deixa a l'església de la vila de Piera, amb una sèrie d'observacions sobre la seva inalienabilitat.

AHPB. Bernat Pi, *Primus liber testamentorum*, 1408-1430, lligall 15, fols. 66v-68v.
Ed. MADURELL: *Mss. Eiximinians*, n° 5.

1. *lf.67r* ... Item, eciam dimitto dicto Anthonio Vila, fratri meo, quendam librum meum scriptum in papiro vocatum *les Istòrias Troyanes*, in romansio.

.....
2. Item, dimitto illi nepoti meo sive nabot <Joan Vila>, filio dicti Anthonii Vila, fratris *lf.67v* mei, qui fuerit presbiter, quendam librum meum vocatum *Flors sanctorum*, scriptum in pergamenis. Et si dictum Anthonius Vila, frater meus, non habebit filium pre<s>biterum, hoc casu dimitto ipsum librum aliis filiis dicti Anthonii Vila, fratris mei, eciam quod non sint prebiteri et si plures fuerint, maiori natu eorumdem de uno ad alium servando inter ipsos ordine primogeniture. Et post eorum obitum dimitto dictum librum dicte ecclesie ville Appiarie.

.....
3. Et <dimitto> Paulo Massaneti, filio dicti Berengarii Massaneti <mercator Barchinonensis>, quendam librum meum vocatum *De Vita Christi ordinatum et compositum per reverendum magistrum Ffrancischum Eximeno*, scriptum in pergamenis et in papiro.

.....
4. ... exceptis tamen libriis infrascriptis, videlicet, quodam libro scripto in pergamenis vocato *lo Decret* cum *Margarita* et cum *Concordanciis Decreti et Bible*.

5. Et quodam alio libro vocato *Decretals lf.68r* scripto in pergamenis, cum *Enricho*, continenti duo volumina scripta in pergamenis.

6. Et quodam alio libro scripto in pergamenis vocato *Sizè^a* cum *Clementinis*.

7. Et quodam alio libro scripto in pergamenis vocato *lo Racional*.

⁸ Un llibre de contingut netament gramatical amb el *Graecismus* d'Evrardus Bethuniensis i el *Doctrinale* d'Alexander de Villadei, amb glossa.

⁹ Els repertoris consultats identifiquen els esments genèrics a «Innocent, Ignocent» amb el papa Innocentius IV, *commentator* del *C.I. Canonici*.

¹⁰ Aquí trobem la *Summa super titulis Decretalium* d'Henricus de Segusia de què parlàvem abans (nota n° 5).

¹¹ *Sacramentarium (Liturgica)*.

¹²

¹³ *Expositio Psalteri*.

¹⁴ Finalment, el llegat inclou tots els llibres de *Sermones*, a excepció d'aquells que va llegar al seu nebot Joan Vila!? (nosaltres només hem constatat la donació del *Flores sanctorum* de la nota n° 2).

8. Et quodam alio libro scripto in pergamenis vocato *Doctrinal et Gracisma*, glosats.
9. Et quodam alio libro vocato *Innocent*.
10. Et alio vocato *Summa de Hostiench*, non completa.
11. Et quodam alio libro vocato *Sagramental*.
12. Et^b quodam alio libro vocato *Mercurial*.
13. Et quodam alio libro vocato la *Exposició del Spaltiri* <sic>, scripto in pergamenis, cum cohopertis papiri et de aluda alba.
14. Et omnibus aliis libris meis de *Sermonibus*, exceptis aliquibus de quibus iam feci donacionem Iohanni Vila, nepoti meo sive nabot.

Quos quinque libros incontinenti, post obitum meum, volo dari et assignari per dictos meos manumissores dicte ecclesie dicte ville Appiare sub tali tamen pacto, forma et conditione, quod dicti libri non possint extrahi vel acomodari extra dictam ecclesiam, nec vendi seu modo aliquo alienari, quod si factum fuerit volo quod ille liber qui sic fuerit abstractus^c a dicta ecclesia, vel acomodatus aut venditus seu alienatus sit et esse habeat ecclesie beate Marie de Mari Barchinone^d, vigore legati quod eidem ecclesie beate Marie de Mari Barchinone facio in dicto casu de ipso libro sic abstracto, acomodato, vendito seu alienato.

^a segueix cancel·lat lo Racional et Ino<cent>.- ^b segueix cancel·lat alio.- ^c segueix cancel·lat vel acomodatus.- ^d segueix cancel·lat [...]xix dicte ecclesie.

¹ *Hores de la verge Maria*. No podem deixar de comentar l'«aclarariment», si el podem anomenar així, del notari que va elaborar aquesta relació de llibres en especificar que el difunt Pere Vicenç, segons es deia, tenia aquell llibre d'*Hores* com a resultat d'una penyora, però «ne [es] recorda da qui ne per quant».

² *Psalterium (Biblia)*.

³ És possible que aquesta dotzena de quaderns d'un *Psalterium*, «los quals lo dit defunt havia scrits», siguin còpia del còdex esmentat tot just en el registre anterior. Veiem, un cop més, com una persona amb coneixements de lectura i de l'escriptura -la seva professió de clavari li ho exigia-, «desvia» la seva aplicació a objectius devocionals, per a ús privat i íntim.

⁴ *Flores sanctorum*.

⁵ Un cop més, el clavari Vicenç es dedica a la còpia autògrafa de llibres: en aquest cas el model és Francesc Eiximenis i la *Doctrina compendiosa* que se li atribueix. Fem notar que molts d'aquests còdexs són en romanç (i possiblement també aquells que, en aquest document en concret, són esmentats amb el títol en català: existiren moltíssims llibres d'*Hores* i *Saltiris* en la nostra llengua).

^{6,7} La fusió dels títols d'ambdós registres ens ha permès identificar aquests quaderns amb una versió en català de l'obra de Vincentius Bellovacensis, l'*Speculum historiale*. En Pere Vicenç, novament, en va copiar alguns de pròpia mà.

1420, desembre, 3

Inventari dels llibres relictos per Pere Vicenç, clavari, ciutadà de Barcelona.

AHPB. Simó Carner, *Secundus liber inventariorum et encantum*, 1415-1429, lligall 9, fols. 181r-181v.
Ed.parc. MADURELL: *Mss. Eiximinians*, n° 6.
Ed.parc. MADURELL: *Manuscrits...*, n° 49.

desembre, 5

Primo, atrobe en lo dit scriptori <qui és en lo cap de la scala> les robes següents:

.....

1. <Primo>, unes *Ores de Madona santa Maria* scrites en pergamins, ab posts cubertes de cuyro negre, ab .II. gafets d'argent. Les quals lo dit deffunt, segons se dehia, tenia penyora, ne recorda da qui ne per quant.

2. Item, .I. *Saltiri* scrit en pergamins, tot de <s> cornat e de poca valor.

3. Item, .XII. querns de pergamins^a del *Saltiri*, en forma poca. Los quals lo dit defunt havia scrits.

4. Item, .I. libra appellat *Flors Sanctorum* scrit en paper, sens cubertes, ab moltes cartes primeres trencades. Lo qual comensa en la primera fulla: "tot lo temps de aquesta present vida, et cetera". E fenex la dita fulla: "prescrit santa Sgléya de Pasqua en totes les vuytaves". *lf.181v*. E comensa la darrera fulla del dit libra: "e ells tornaren-sen en lur loch, et cetera". E fenex la dita fulla: "per tots los segles dels segles. Amen".

5. Item, .I. altre libra, ab cubertes blaves angrutades, appellat *Doctrina compendiosa*, scrit de mà del dit deffunt. E comensa en la primera fulla del dit libre: "En nom de Déu e de la humil Verge Maria, et cetera.". E fenex la dita fulla: "tots los seus san<t>s, et cetera". E comensa la darera fulla del dit libra: "sa troba tot cubert de plomes blanques". E fenex la dita fulla: "Déus vos tinga en sa guarda. Amen".

6. Item, .XIII. querns^b de paper, tot descornats, scrits de mà del dit deffunt. E comensave lo primer quern: "Comensa lo terç volum del *Compendi Istorial* del molt alt senyor, et cetera". Los altres querns no venien bé arreu.

.....

7. Item, .XI. querns de paper scrits, del libre apellat *Vicens Istorial*. En lo primer dels quals comensa: "la reyal magestat sobre altres persones se pertany saber les istòries dels fets trsspassats, et cetera".

^a segueix cancel·lat poch.- ^b segueix cancel·lat scrits.

81 Encant personatge anònim

¹ Des del segle XIV existeix una versió catalana del llibre de cavalleries de *Paris e Viana*.

^{2,4} Giovanni Boccaccio. Interessantíssims esments del *Corbaccio* de l'autor italià; la traducció catalana que en feu Narcís Franc (1397), representa la més antiga mostra de la seva difusió. Vegeu a més el registre n° 6.

³ Sant Pere Pasqual (= *Bisbe de Jaén*).

⁵ Exemple hagiogràfic de la *Vida de sant Llätzer*.

⁶ Aquest és el tercer ms. de Boccaccio que posseïa aquest personatge anònim: l'*Elegia di madonna Fiammetta*, novel·la autobiogràfica en prosa; ca. 1440 en coneixem una versió en català.

⁷ Versió en pla de Boethius, *De consolatione Philosophiae*.

⁸ F. Eiximenis, *Llibre dels Àngels*. Vegeu també la nota n° 11.

⁹ Nicolau de Pacs, *Doctrina moral*.

¹⁰

¹¹ (Ps.) Eiximenis, *Doctrina compendiosa*.

1421...

Encant públic dels llibres relictos per un personatge anònim.

ACB. Julià Roure, *Plec d'inventaris i encants*, 1421-1446, vol. 521, plec nº 12, fols. 3r-3v.

En l'escriptori dins la dita cambra <del menjador>

- .....
1. <Primo>, un libre appellat *Paris e Diana* ab posts cubertes de pell negra, ab tancador e .V. bolles de lautó .....X. sous.
  2. Item, un altro libre app<e>lat *Corbatxo*, scrit en paper, cubertes vermeles, ab tancador e .V. bolles de lautó .....X. sous.
  3. Item, un altro libre appellat *Bisbe de Jahent* scrit en paper, cubertes negres, ab bolles .....VIII. sous.
  4. Item, un altro libre appellat *Corbatxo* scrit en paper, ab tancador . . . XI. sous.
  5. Item, un altre libre appellat *Sent Làtzer*, cubert de vermel . . . . . V. sous.
  6. Item, altra libra appellat *Fiameta* scrit en paper, ab cubertes de pregamí . . . . . V. sous.
  7. Item, altre libre appellat *Boeci, De consolació* en pla, scrit en paper, ab posts, bolles e tancador de lautó . . . . .X. sous.
  8. Item, un altro *Libre* appellat *dels Àngells* scrit en paper, posts vermeles, ab sinch boles e tancador de lautó . . . . .II. lliures, .II. sous.
  9. Item, lo *Libre de Pax*, scrit en paper, ab posts cubertes e pell leonade, ab .V. boles e dos tancado<r>s . . . . .XI. sous.
  10. Item, les *Centa novella* scrit en paper, ab posts vermeles . . . . . XII. sous.
  - .....
  11. Item, la *Doctrina compendiosa* escrita en paper, ab cubertes vermeles engrutades . . . . .V. sous.

¹ *Psalmi*, possiblement en llengua catalana (recordem que el seu propietari és un formenter).

² El manual per automàsia per aprendre de lletra amb els quatre tractats bàsics de gramàtica: les *Regulae*, les *Partes* de Donatus, els *Disticha* atribuïts a Cato i el *De contemptu mundi* (o *Cartula*). El primer esment d'un volum semblant en el nostre treball, amb aquests quatre textos, figura en l'inventari de Bernat Valtà (20, 31).

1421...

Inventari dels llibres relictes per Bernat de Sarrià, formenter, ciutadà de Barcelona.

ACB. Julià Roure, *Plec d'inventaris i encants*, trasllat sense data (1421-1428), vol. 521, plec n° 4, fol. 10r.

Primerament, .I. [I]alberch, ab drets e pertinencies suas, lo qual lo dit Bernat de Sarrià havia e^a posseia en la ciutat de Barchinona, en lo carrer appellat de na Canuda...

.....

digous, a .XVII. dies de maig del any demunt dit, continuant lo dit inventari, foren atrobades en la dita cambra on lo dit defunt jahia les robes següents:

.....

Item, dins lo scriptori, lo qual és prop la porta del dit alberch, eren les robes següents, ço és una caxa pochana plana, ab caxons entorn, dins la qual eren les robes següents:

.....

1. <Primo>, uns *Salms* de pergami.
2. Item^b, *Parts e Regles e Cató e Comtemptus* de pergami.

^a e posseia *interlineat*.- ^b segueix *cancel·lat* .III. falçons..

Pere d'Arcayna pot triar entre un *Liber Evangeliarium* en romanç o 30 sous.

A més, recorda que té un llibre d'*Actus apostolorum* (Biblia) i un *librum de Barlam*. *Barlaam i Josafat* és un tema literari que exemplifica la intercomunicació cultural entre l'Orient i l'Occident. A partir d'una llegenda índia que tractava la vida de Buda es van fer adaptacions i traduccions a diverses llengües, el protagonista de les quals prengué a Occident el nom de Josafat.

1421, desembre, 13

Testament de Bartomeu Soler, prevere de Barcelona, en què disposa el llegat d'uns llibres a favor de Pere d'Arcayna, resident a l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona, segons certes condicions.

AHPB. Joan Franc (Major), *Primus liber testamentorum*, 1409-1430, lligall 3, fols. 81r-83v.
Ed. MADURELL: *Manuscripts...*, n° 50.

.....
/f.82r Item, pono hic ad memoriam quod Petrus d'Arcayna, qui moratur in Hospitali sancte Crucis Barchinone, tenet quendam librum in papiro dels *Evangelis*, en romans, et *Actuum apostolorum*, necnon alium *librum de Barlam*.

Et si dictus Petrus voluerit dictum librum *Evangeliorum* ipsum sibi lego, et si noluerit dictum librum lego sibi triginta tres solidos. Et volo quod sic eleccio domine Petri d'Arcayna si voluerit dictum librum *Evangeliorum* vel dictos triginta tres solidos.

Existeix una relació de parentiu amb el jurista Bartomeu Sirvent (doc. 124)? Molts dels llibres d'en Francesc els trobem esmentats a l'inventari d'aquell jurista (la clau ens la va donar l'esment nº 93 d'aquest inventari de béns). Quan hem cregut identificar plenament un mateix còdex en un i altre inventari (per criteris codicològics i/o textuais), ho hem fet saber amb la correspondència documental entre parèntesis.

¹ Baldus de Ubaldis és un conegut autor d'obres sobre el *C.I. Civilis* i té més d'una *Lectura* sobre alguns dels seus grans tractats (*Digestum vetus*, *Infortiatum* o *liber Feudorum*, per exemple).

² *Digestum vetus (C.I.Civ)*. (124, 104)

³ *Infortiatum (C.I.Civ)*.

⁴ Johannes Andreae, *Additiones ad Speculum Guillelmi Durandi*. A l'encant de llibres, també conservat -encara que només s'hi recull una desena part dels llibres totals de l'inventari-, aquest còdex fou adquirit per un preu força elevat (14 lliures, 6 sous) per un cert misser Guillem Jordà (85, 5). A més d'aquest text, Jordà n'adquirirà d'altres (85, 7 i 8).

⁵ *Clementinae (C.I. Can)*.

^{6,92} *Sextus (C.I. Can)*. El segon dels volums especifica que no conté la glossa.

^{7,8} Antonius de Butrio, *Lectura super secundo libro Decretalium (C.I. Can)*. Aquests dos còdexs els adquirí el jurista Jaume Callís a l'encant públic (85, 2) per 26 lliures i 8 sous, la segona quantitat més elevada que es pagà consignada en aquell document. Es dona la circumstància, curiosa si més no, que dins l'inventari dels llibres relictes per Francesc Sirvent també constava un text de Callís: el *Directorium pacis et treguae* (84, 11). Text, però, que no va ésser venut a l'encant (o almenys no es va enregistrar en el protocol original).

1422, agost, 11

Inventari dels llibres relictos per Francesc Sirvent, ciutadà de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 346, s.n., fols. 1r-8v.
Ed.parc. MADURELL. *Miscelánea luliana*, nº II,2.
Ed.parc. MADURELL: *Jaume Callís...*, pàg 558.
Ed.parc. MADURELL: *Priorat de Natzarret*, pàg 269.
Ed.parc. MADURELL: *Manuscrits...*, nº 51.
Ed.parc. MADURELL: *Regesta Biblias...*, nº 23.

agost, 22

1. *f.1r* Primo, un libre appellat *Lectura de Baldo* escrit en paper, cornat en pergamins, lo qual és cubert de posts engrutades de paper. Lo qual comença: "intellectum tibi dabo". E finix: "Dominus fortis et glorie".

2. Item, un altre libre appellat *Digesta Vella* escrita en pergamins, ab posts groges, ab .V.^a claus en cascuna post. Lo qual comença: "imperator Iustinianus Cessar". E finex: "adhibuerit quidem erit descendere".

3. Item, un altre libre appellat *Inforçada* escrit en pergamins, ab posts negres ab aluda blancha demunt. Lo qual comença en la primera columna: "Ulpianus". E finix en la darrera: "non sit reversus".

4. Item, un altre libre appellat *Addissions de Johan Andreu sobre l'Especulador*, cubert de posts. Lo qual comença en la primera calumpna: "ego Iohannis". E finix en la darrera calumpna: "seculorum Amen. Deo gracias".

5. Item, un altre libre appellat *Clementines*, cubert ab posts engrutades. Lo qual comença: "Iohannis". E finix en la darrera calumpna: "nulli ergo, et cetera datum".

6. Item, un altre libre appellat *Cissè* ab posts engrutades, escrit en pergamins. Qui comença: "Boniffacius". E finix en la darrera calumpna: "de beneficio quod habet".

7. Item, un altre libre appellat *Buetrio*, ab cubertes de posts verdes, escrit en paper. E és la *Primera part sobre la Sagon de les Decretals*. Comença: "In nomine Patris et Filii". E finix en la darrera calumpna: "glose alie sunt clare".

8. *f.1v* Item, un altre libre appellat *Buetrio*, ab les cubertes de posts verdes, escrit en paper. Comença en la primera calumpna: "posito de probacionibus". E finix en la darrera calumpna: "et sic est finis. Amen".

⁹ *Sextus (C.I. Can)*.

¹⁰ Bartolus de Saxoferrato, *Recollectae in Digesto veteri (C.I. Civ)*; vegeu també la nota 21.

¹¹ Jaume Callís, *Directorium pacis et treguae*. Com ja hem dit (nota 7-8), es dona la circumstància curiosa que el mateix Callís és present a l'encant públic de llibres (són compres seves 85, 2,9).

^{12,13} Còdexs miscel·lanis (*Summa tractatum*).

¹⁴ Bernardus de Montemirato -més conegut per «Abat, Abad» en els inventaris-, autor d'una *Lectura super Decretales (C.I. Can)*. (124, 34)

¹⁵ *Codex (C.I. Civ)*. Un cert Fuster en va pagar gairebé 10 lliures (85, 3).

¹⁶ Volum amb la *Lectura super Clementinis* de Paulus de Liazariis i l'*Apparatus in Sextum* de Johannes Monachus. Els llibres d'aquest *f.2r* que comença, i que comprèn els registres n°s 16-23, «són en lo cofre», segons una nota al marge esquerre de l'original.

¹⁷ Aquest *Volumen (C.I. Civ)* fou adquirit per misser Pere Rexach, en la seva única compra, per 22 lliures (85, 4).

¹⁸ *Constitutiones et Usatici Barchinonae*.

¹⁹ Innocentius papa IV, *Apparatus in Decretales (C.I. Can)*. L'incipit, a més, és inconfusible. (124, 100)

^{20,43,44} Bartolus de Saxoferrato, *In Infortiato, prima et secunda pars (C.I. Civ)*. Com ja hem indicat, a la subhasta de béns, el jurista Jaume Callís adquirí «*Quatre volums de Bartoll*, en pergamins» (85, 9) per gairebé 175 lliures! (cada volum va tenir un preu mitjà de 45 lliures). El primer dels registres (nota 20) és també el primer text de Bartolus de Saxoferrato escrit en pergamins de què tenim constància; els altres textos en pergami d'aquest autor són els de les notes n°s 21, 22, 23 i 44 (només un d'aquests cinc textos en pergami no forma part d'aquell lot).

²¹ Bartolus de Saxoferrato, *In Digesto veteri (C.I. Civ)*; vegeu també nota 10.

^{22,25,26} Bartolus de Saxoferrato, *In Digesto novo, prima et secunda pars (C.I. Civ)*. El primer dels còdexs, és el 124, 67? I el segon i el tercer, es corresponen amb els 124, 99 i 131, respectivament?

9. Item, un altre libre appellat .VI°, ab cubertes de posts verdes, scrit en pergamins. Comença en la primera calumpna: "si omnie nova placent". E finix en la derera: "mecum gracias agatis".

10. Item, un altre libre appellat *Recol·lectes del Bartoll sobre la Digesta Vella*, scrit en paper, ab posts groges^b. Comencen les dites *Recol·lectes*: "Incipiunt Recol·lecte Digesti Veteris". E finexen en la calumpna derrera: "ut statim dicam".

11. Item, un altre libre appellat *Directorium de mossèn Jacme Calliç, Sobre pau e treve*, scrit en paper, cubert ab posts vermelles. Qui comença: "quem humana natura". E finex en la derrera calumpna: "plau al senyor Rey".

12. Item, un altre libre cubert de posts de diverses *Tractats*. Qui comença: "an Summa posit ferri". E finex en la derrera calumpna: "iura Episcopalia et vide".

13. Item, un altre libre cubert de posts verdes, scrit en pergamins, en lo qual ha diverses *Tractats*. Qui comença: "In Christi nomine et beate Marie". E fenix en la derrera calumpna: "sequentem parrafum^c vide parte".

14. Item, un altre libre appellat *Lectura de Abat*, cubert de posts vermelles, scrit en pergamins. Lo quall comença: "Gregorius". E fenex: "vel compositionibus. Amen".

15. Item, un altre libre appellat *Codi*, scrit en pergamins, ab posts verdes. Lo quall comença: "eaque necessaria". E finix en la derrera calumpna: "testem habebat".

16. *ff.2r* Item, un altre libre appellat^d *Paulus de Lezariis, Sobre les Clementines, e Johan Monge, Sobre lo .VI°*, scrit en pergamins, ab posts de fust. Lo qual comença: "bonus vir sine Deo memo est". E finex en la derrera calumpna: "a domino Iohanne Monaxi".

17. Item, un altre libre appellat *Volum*, cubert de posts groges e verdes, scrit a colondells, en pergamins. Lo qual comença: "imperatorum maiestatem". E finex en la derera calumpna: "Mehilominus puniendus".

18. Item, un altre libre appellat *Constitucions*, scrits a colondells, en pergamins, ab posts groges e blanques. Lo qual comença: "antequam Usatici". E finix: "nonas marcii".

19. Item, un altre libre appellat *Ignocent*, scrit en pergamins, a colondells, ab posts verdes. Lo qual comença: "legitur in Ezetxiele". E finex en la derera calumpna: "de rescriptis".

20. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre la Inforçada*, scrit en pergamins, a colondells, ab posts negres. Lo qual comença: "Quare hic non est capud". E finix: "Codice de fidei eo et sic est finis".

21. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre la Digesta Vella*, scrit en pergamins, a colondells, cubert ab posts blanques. Lo qual comença: "rubrica habet simul cum constitucione". E finix: "emmendare liceat et mutare".

22. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre la Digesta Nova* scrit a colondells, en pergamins, ab cubertes de posts vermelles. Lo qual comença: "Domini ut sitis". E fenex: "co de luicione pignoris".

²³ Bartolus de Saxoferrato, *In Codice (C.I. Civ)*.

²⁴ *Digestum vetus (C.I. Civ)*. Martí Díez d'Aragó pagà gairebé 24 lliures per la seva compra (85, 6).

^{25,26} Vegeu nota 22.

²⁷ Berengarius Fredoli Biterrensis, *Repertorium seu Inventarium iuris canonici*. A aquest text s'ha de referir el «*Biterrensis sobre lo Ignocent*» (Innocentius papa IV, autor d'obres del *C.I. Canonici*) adquirit, juntament amb un altre text del Biterrensis, per misser Pere Malet (85, 12). Aquest personatge està testimoniat en altres documents del nostre apèndix entre 1417 i 1427. No és pas aquest l'únic esment d'un text del Biterrensis a la biblioteca d'en Francesc Sirvent (vegeu també les notes n°s 51,66 i 67).

^{28-33,37} Baldus de Ubaldis, *Comentarium in 1°, 2°, 3°, 4°, 5°, 6°, 7°, 8° et 9° Codicis (C.I. Civ)*. El darrer dels set còdexs també conté els *Tres libris Codicis (C.I. Civ)*. El primer dels còdexs (nota 28), és el 124, 8? Hem relacionat, amb tota seguretat, els còdexs de les notes n° 29 (124, 36), n° 30 (124, 47), n° 31 (124, 39), n° 32 (124, 37), n° 33 (124, 38) i n° 37 (124, 40).

³⁴ Baldus de Ubaldis, *Lectura super Digesto veteri*, i altres tractats, entre els quals, per l'*explicit* de la descripció notarial, sembla que se n'enregistra un d'Arnau de Vilanova.

³⁵ Johannes Fabri, *Super Codice (C.I. Civ)*.

23. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre lo Codi* escrit en pergamins, a colondells, ab cubertes de posts verdes. Lo qual comença: "rubrica ista habet diversi mode". E finex: "pro ut quisque".

24. *lf.2v* Item, un altre libre appellat *Digesta Nova* ab cubertes vermelles, escrit en pergamins. Lo qual comença: "hoc edicto". E finex la derrera calumpna: "abesse non potest".

25. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre la Primera part de la Digesta Nova*, cubert de posts, escrit en paper^f. Comença: "Domini ut sitis". E finex: "dacio hoc causam".

26. Item, un altre libre appellat *Bartoll sobre la Segona part de la Digesta Nova*, escrit en paper, cubert de posts. Qui comença: "dictum est supra". E finex: "extra eodem titulo libro .VI°".

27. Item, un altre libre appellat *Reportori en dret canònich*, qui's diu *Beterrensis*, escrit en pregamins, cubert ab posts blanques. Lo qual comença: "patri suo ac domino". E finex: "in secula seculorum. Amen".

28. Item, un altre libre appellat *Baldo sobre lo Quart del Codi*, escrit en paper, ab cubertes de posts. Lo qual comença: "mors est vel quedam religio". E finex: "E<t> de isto quarto libro".

29. Item, un altre libre appellat *Baldo sobre lo Segon e Terç del Codi*, escrit en paper ab posts. Qui comença: "continua rubricam a precedente". E finex: "me ius te corrigere".

30. Item, un altre libre appellat *Baldo sobre lo .VIe. del Codi* escrit en paper, ab posts verdes enclavades. Quic comença: "In Christi nomine. Amen". E finex: "de peculio legato lege quidam".

31. Item, un altre libre appellat *Baldo sobre lo Primer del Codi* escrit en paper, ab posts verdes enclavades, e ay alguns *Tractats e Repeticions*. Comença: "oppocet pervenire". E finex: "Exe<cu>cionis non fere solucio contra".

32. Item, un altre libre en paper, ab posts verdes, appellat *Baldo sobre .VIIe. del Codi*, escrit en paper ab posts verdes. Comença: "rubrica de hiis qui ma-[...]-tur". E finex: "et hec sic finis. Amen et cetera".

33. *lf.3r* Item, un altre libre appellat *Baldo* escrit en paper, ab cubertes de posts, e és *Sobre lo .V^e. del Codi* e un troç *sobre lo .VIe. e^k* alguns altres tractats. Comença: "nota quod illa rubrica". E finex: "notatur in dicta lege molestinus".

34. Item, un altre libre en paper, ab cubertes engrutades blanques, en què ha un troç del *Baldo sobre la Digesta Vella* e molts altres tractats. E comença: "ista rubrica tria facit". E finex: "*Arnaldum de Villanova*. Deo gracias".

35. Item, un altre libre en paper, ab posts, appellat *Johan Fabre*. Comença: "homo natus ex muliere". E finex: "publica crimina in *Co<dicis>* et *Digestis*".

³⁶

³⁷ Vegeu nota 28.

³⁸ Angelus de Perusio, *In Digestum vetus (C.I. Civ)*, i Baldus de Ubaldis sobre l'extravagant *In pace Constancie (C.I. Can)*.

³⁹ Bartholomaeus de Saliceto, *In libris quarto Codicis (C.I. Civ)*. (124, 83?)

⁴⁰ Angelus de Perusio, *In Digestum vetus (C.I. Civ)*. (124, 46?)

⁴¹ Bartolus de Saxoferrato, *In tribus libris Codicis (C.I. Civ)* amb *Repetitiones* d'Antonius de Butrio. (124, 130)

⁴² Johannes Andreae, *Novella super Sextum Decretalium*. L'adquirí a la subhasta en Joan Palomar, oficial del bisbe de Girona, per 11 lliures (85, 1).

⁴³ Vegeu nota 20.

⁴⁴ Vegeu nota 20.

⁴⁵

⁴⁶ Thomas de Aquino, *Summa contra Gentiles*; de sant Tomàs posseïa també una *Tabula* (vegeu nota 98). Un servidor del bisbe d'Elna, mossèn Berenguer, passà a ser el nou propietari d'aquest còdex després de pagar poc més de 10 lliures a la subhasta pública (85, 10). Són escassos els testimonis de llibres no jurídics a l'inventari de Francesc Sirvent, i dins d'aquest petit grup, com veurem, destaquen els textos lul·lians (vegeu la relació completa en la nota 94).

^{47,54} Roffredus Beneventanus -també dit «Rotfré, Gotfré» en la documentació notarial que estudiem-; la descripció ens permet identificar el títol del segon: *Libelli super iure civili*. (124, 32)

⁴⁸ Volum miscel·lani amb el *Sextus*, les *Clementinae* i altres obres (possiblement tot el còdex tracti del *C.I. Canonici*). (124, 33)

36. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts, en què ha moltes *Repeticions e Qüestions disputades e un Reportori d'Antich*. E comença: "creditores". E finex: ".Vb. creditor".

37. Item, un altre llibre appellat *Baldo sobre lo .VIIIe. e' lo .IXe. del Codi*, escrit en paper, ab posts, e los tres llibres del Codi. E comença: "glosa continuat". E finex: "Et sic est finis. Deo gracias".

38. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts^m, en què ha un troç del *Àngel sobre la Digesta Vella e Baldo sobre l'Estrevagant «pacis Constancie»*. Comença: "in glosa rubrice". E finex: "militat oror".

39. Item, un altre llibre escrit en paper, cubert de posts, appellat *Salicet sobre lo Quart del Codi*. E comença: "continua rubricam". E finex: "lege bona fides paraffo primo".

40. Item, un altre llibre en paper appellat *Àngell sobre la Digesta Vella*, cubert de posts. E comença: "neque ponetas". E finex: "de iudiciis lege".

41. *lf.3v*. Item, un altre llibre en paper appellat *Bartoll sobre los tres llibres del Codi*, en què ha moltes *Repeticions de misser Anthoni de Butrio*, cubert de posts. E comença: "In nomine Ihesuchrisi". E finex: "simili habere rogatur".

42. Item, un altre llibre en paper appellat *Novella*, ab cubertes blaves, del .VIe. Lo qual comença: "dum eram parulus". E finex: "preter mitto Ieronimum".

setembre, 2

43. Item, un llibre escrit a colondells, en pergamins, ab posts de fust ab .III. gafets, cubert de negre, appellat *Bartoll sobre la Primera part de la Inforçada*. E finex en lo primer colondell: "secundo [...] id Dei". E comença lo derrer colondell: "emni constat".

44. Item, un altre llibre escrit a colondells, en pergamins, ab posts de fust ab .III. gaffets, cubert de negre, appellat *Bartoll sobre la Segona part de la Inforçada*. E finex lo primer colondell: "edecantur fidey". E comença lo derrer colondell: "set si statutum".

45. Item, un altre llibre escrit a colondells, en pergamins, ab posts de fust ab dos gafets, cubert de vert ab posts de fust, appellat *Sumadas*. E comença lo segon colondell: "nis et cui". E comença lo derrer colondell: "extra quintur".

46. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust, ab dos^p tencadors ab^a. X. claus, cubert de negre, appellat *Suma contra Gentiles*. E comença lo segon colondell: "hic medecina". E comença lo derrer colondell: "Qui corn".

47. Item, un altre llibre appellat *Gotfré* cubert de blau. E comença lo segon colondell: "quod finit crede". E comença lo derrer colondell: "quod debet".

48. *lf.4r* Item, un altre llibre ab posts engrutades, cubert de blanch, appellat .VIe. e *Clementines*, menys de glosa, e d'altres obres en lo volum matex. E fenex lo primer colondell: "assere quid". E comença lo derrer colondell: "deppendet".

⁴⁹ Jacobus de Belvisio, *Lectura summam Autenticorum et usus feudorum elucidans* (C.I. Civ), i d'altres obres.

⁵⁰ *Speculator* era el nom que rebia Guillelmus Durandi per la seva obra *Speculum iudiciale*. (124, 56)

^{51,66} Un d'aquests dos *Oculus seu elucidarius Summae Hostiensis* de Berengarius Fredoli Biterrensis testimoniats a l'inventari és el que adquirí misser Pere Malet a l'encant (85, 12); aquell text també és anomenat *Oculus copiosus* i no és sinó una lectura sobre la *Summa* d'Henricus de Segusia. Vegeu també, sobre el Biterrensis, la nota 27.

⁵² Llibre de *Repetitiones* sense especificar.

⁵³ Gencellinus de Cassanhis, *Apparatus super Clementinis* (C.I. Can).

⁵⁴ Vegeu nota 47. (124, 32)

⁵⁵ Johannes de Deo és autor d'algunes obres sobre el C.I. *Canonici*; no podem precisar a quina obra fa referència aquesta *Secunda pars*.

⁵⁶ El *Collectarium super Decretalibus* (C.I. Can) és obra de Johannes Gaufridi.

⁵⁷ A l'inventari del difunt Sirvent ja hem testimoniats altres textos de Bartholomaeus de Saliceto, comentarista del C.I. *Civilis* (vegeu nota 39).

⁵⁸ La descripció notarial, massa imprecisa, no permet identificar-lo.

⁵⁹ Bernardus Compostellanus, autor d'obres del C.I. *Canonici*. (¿124, 72?)

⁶⁰ Matthaëus Romanus, *In Clementinas* (C.I. Can). Com ja vam veure, M. MITJÀ anotà: "Entre los comentadores de las *Clementinas*, SCHULTE cita a un Matheus Romenus, però ningun Matheus Angel" (1, 56), erròniament, ja que els actuals catàlegs i repertoris sí que identifiquen ambdós noms amb Matthaëus Romanus.

⁶¹ Baldus de Ubaldis, *Lectura super Infortiato* (C.I. Civ).

49. Item, un altre llibre ab posts de fust, sens cuberta, appellat *Jacme de Bellvis, Sobre les Auctèntiques* ab d'altres obres. E fenex lo primer colondell: "cancellario qui". E comença lo derrer colondell: "heretice".

50. Item, un altre llibre ab posts de fust appellat *Speculador*. E fenex lo primer colondell: "Exponen^s na". E comença lo derrer colondell: "librorum".

51. Item, un altre llibre scrit en pergamins, a colondells, ab posts engrutades, appellat *Primera part de la lectura del Hostiench*. E fenex lo primer colondell: "Ihesus Christi". E comença lo derrer colondell: "C.II."

52. Item, un altre llibre scrit en paper, a colondells, ab posts de fust sens cuberta, appellat *Repeticions*. E fenex lo primer colondell: "compositorum". E comença^t lo derrer colondell: "quid fac".

53. Item, un altre llibre scrit en pergamins, a colondells, ab posts sens cuberta, appellat *Gencelli, Sobre les Clementines*. E fenex lo primer colondell: ".VIII. quo". E comença lo derrer colondell: "cici de testi".

54. Item, un altre llibre scrit en pergamins, a colondells, ab posts cubert de blanch, appellat *Rofré*. E fenex lo primer colondell: "Dominus meis" in". E comença lo derrer colondell: "autem".

55. Item, un altre llibre scrit en paper, a colondells, ab posts engrutades, appellat *Secunda pars Johan de Deo*. E fenex lo primer colondell: "dich comfort". E comença lo derrer colondell: "regnante".

56. Item, altre llibre scrit en paper^v e en pergamins, a colondells, ab posts sens cuberta, appellat *Collectari sobre lo primer llibre de les Decretals* e d'altres obres. E fenex lo primer colondell: "ubi provisio a". E comença lo derrer colondell: "sic in".

57. *lf.4v* Item, un altre llibre scrit en paper, a colondells, ab posts de fust sens cuberta, appellat *Bartholomeus de Scilicet*. E fenex lo primer colondell: "de magi que". E comença lo derrer colondell: "tituantur".

58. Item, un altre llibre scrit en paper, a colondells, ab posts engrutades^x. E fenex lo primer colondell: "que est". E comença lo derrer colondell: "fisco applicentur".

59. Item, un altre llibre scrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust, appellat *Compostella* e d'altres obres. E fenex lo primer colondell: "per ordinem sigillatam". E comença lo derrer colondell: "Si contra fecit fuerit".

60. Item, un altre llibre appellat *Matheu Àngell sobre les Clementines* e d'altres obres. E fenex lo primer colondell: "si gros e li". E comença lo derrer colondell: "tor ut".

61. Item, un altre llibre scrit en paper, a colondells, ab posts sens cuberta, appellat *Baldo sobre^v la^v Inforçada*. E fenex lo primer colondell: "Inforciatum secundam". E comença lo derrer colondell: "mulieri si mulieri".

⁶² Un nou còdex, dels pocs de la biblioteca de Sirvent, de contingut no jurídic: unes *Epistolae* glossades atribuïdes a Paulus apostolus.

⁶³ *Decretum (C.I. Can)*, amb glossa antiga. (124, 7)

⁶⁴ *Recollectae* no identificades atribuïdes a Baldus de Ubaldis, comentarista del *C.I. Civilis*.

⁶⁵ La descripció notarial, massa imprecisa, no permet identificar-lo.

⁶⁶ Vegeu nota 51.

⁶⁷ Berengarius Fredoli Biterrensis és també autor d'un *Inventarium seu Repertorium Speculi Guillelmi Durandi*; vegeu nota 27.

⁶⁸ Aristoteles, *Tabula super philosophia naturali*. Altres esments de textos aristotèlics es troben en les notes 80 i 84. (124, 35)

⁶⁹ Baldus de Ubaldis, *Additiones ad Apparatum Innocentii (C.I. Can)*. La descripció difereix de la del registre de l'inventari de Bartomeu Sirvent. (124, 31)

⁷⁰ En els catàlegs i repertoris consultats no hem identificat aquesta *Tabula super Digesto veteri*.

⁷¹ Antonius de Butrio, *Repertorium in iure civili [per alphabetum]*. Aquest còdex l'adquirí, per 16 lliures i mitja, misser Guillem Jordà en la seva segona compra (85, 7).

⁷² Johannes Fabri, *Super libro Institutionum*, «e ay moltes altres obres». (124, 13)

^{73,87} *Constitutiones et Privilegia Barchinonae*. El primer còdex també ha estat identificat en l'altra llibreria. (124, 1).

62. Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust cubertes de vermell, appellat *Apístoles de sent Pau*, glosades. E fenex lo primer colondell: "monstretur per dena". E comença lo derrer colondell: "adiutorem in predicacione".

63. Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts engrutades, appellat *Decret*, ab glosa entigua. E fenex la primer colondell: "suscipere non debi". E comença lo derrer colondell: "sani umeros".

64. Item, un altre libre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust, appellat^{aa} *Recollecta de Baldo*. E fenex lo primer colondell: "et per hoc aparent". E comença lo derrer colondell: "secundum qualitatem".

65. *lf.5r* Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust ab cuberta verda. E fenex lo primer colondell: "consilio galli". E comença lo derrer colondell: "resurreccionem ipsius".

66. Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts engrutades cubertes de vert, appellat *Segona part <de> la lectura del Hostiench*. E^{ab} fenex lo primer colondell: "barba in e.". E comença lo derrer colondell: "conquirente".

67. Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust cubertes de vermell, appellat *Biterensis, Sobre lo Speculador*. E fenex lo primer colondell: "faciliter". E comença lo derrer colondell: "nem quare quit".

68. Item, un altre libre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust cubert de vermell, appellat *Taula de filosofia natural*. E fenex lo primer colondell: "moveret et". E comença lo derrer colondell: "partem fortem".

69. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts engrutades, appellat *Addicions de Baldo sobre la Ignocent*. E fenex la primera pàgina: "dolus Baldus". E comença la derrera pàgina: "D[...] vel occupant".

70. Item, un altre libre escrit en paper, ab posts de fust groges de pocha forma, appellat *Taula sobre la Digesta Vella*. E fenex lo primer colondell: "de testa". E comença lo derrer colondell: "ad declinande".

71. Item, un altre libre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust sens cuberta, de forma migana de full, appellat *Reportori de Butrio, De iure civili*. E fenex lo primer colondell: "et abest". E comença lo derrer colondell: "an rectet".

72. *lf.5v* Item, un altre libre escrit en paper e^{ac} pergamins, de forma menor, ab posts de fust, appellat *Reportori de Johan Fabre sobre la Instituta* e ay moltes altres obres. E fenex lo primer colondell: ".M. officium". E comença lo derrer colondell: "contra rem iudicatum".

73. Item, un altre libre escrit en paper^{ad} appellat *Contitucions e Privilegis de Barchinona*. E fenex la primera pàgina: "suspendutur nec". E comença la derrera pàgina: "terciodecimo".

⁷⁴ No és possible identificar aquesta *Tabula diversorum libri*.

⁷⁵ La confrontació d'aquest document amb el de Bartomeu Sirvent (doc. 124) ens ha permès identificar aquest text i veure com la denominació d'aquest primer registre és equivocada; el títol correcte és Raymundus de Salgiis, *Casus breves in Decretales (C.I. Can)*. (124, 12).

⁷⁶ No hem identificat cap títol homònim (*De potestate pura*) en els catàlegs i repertoris consultats, tot i que gairebé podem afirmar que es tracta d'un nou text de contingut jurídic.

⁷⁷ Guido de Baysio, *Lectura super Sexto (C.I. Can)*. (124, 29)

⁷⁸ Consulteu el que vàrem exposar sobre la problemàtica d'aquest títol, *Alexander o Alexandre* (12, 12).

⁷⁹ Petrus Jacobi és autor d'un *Liber libellorum*.

⁸⁰ Aristoteles, *Logica vetus*. (124, 5)

⁸¹ Jacobus Butrigarius, *Super Digesto veteri (C.I. Civ)*.

⁸² De Guillelmus de Cun o de Cunio († 1335), jurista que exercí la docència a Tolosa, resten comentaris *Super Digesto veteri (C.I. Civ)*.

^{83, 103, 106, 107, 113} Còdexs amb *Repetitiones, Recollectae* i *Tractatus* de diversos autors (Bartolus de Saxoferrato i Baldus de Ubaldis, entre d'altres).

⁸⁴ Còdex amb textos de *Theologia* i un d'Aristoteles, *Philosophia naturalis et moralis*. (124, 20)

^{85, 122} El *Dictionarium iuris* és molt comú a les biblioteques de contingut jurídic, com aquesta de Francesc Sirvent.

⁸⁶ Baldus de Ubaldis, *Lectura super Feudis (C.I. Civ)*. (124, 11)

74. Item, un altre llibre escrit en paper appellat *Taula de molts llibres*. E fenex la primera pàgina: "non oli". E comença la derrera pàgina: "forma vendicionis".

75. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust, appellat *Casos de Reyner sobre les Decretals* e d'altres obres. E fenex lo segon colondell: "excedit". E comença lo derrer colondell: "ad penam".

76. Item, un altre llibre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust ab cubertes de pell pintada, de forma menor, appellat *De potestate pura*. E fenex lo segon colondell: "eterna et pa.". E comença lo derrer colondell: "ista ordinacio".

77. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust ab cubertes verdes, appellat *Ardiacha sobre lo .VI^r.*. E fenex lo primer colondell: "per venerabilem". E comença lo derrer colondell: "ego *G<u>ido de Basio*".

78. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust, appellat *Alexandre*. E fenex la primera pàgina: "in Erna". E comença la derrera pàgina: "deliciet".

79. *1f.6r* Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust^{ce} cubertes de vermell, appellat *P<ere> Jacme*. E fenex lo primer colondell: "ab una parte". E comença lo derrer colondell: "ma ut et glosa".

80. Item, un altre llibre escrit en pergamins appellat *Lògica Vella*. Fenex en la primera pàgina: "vel habeo que". E comença en la derrera: "paginam pati".

81. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust cubertes de blau, appellat *Butrigal sobre la Digesta Vella*. E fenex lo primer colondell: "Teofilo et". E comença lo derrer colondell: "ut incontrarius".

82. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fusts cubert de vermell, appellat *Guillem de Tu sobre la Digesta Vella*. E fenex lo segon colondell: "ista opinio". E comença lo derrer colondell: "o fide".

^{af} . . . . .

83. Item, un altre llibre escrit en paper, partida a colondells, ab posts de fust cubertes de vermell, en què <ha> algunes *Repeticions de Bartol e d'altres doctors*. E fenex la primera pàgina: "vult facere stat". E comença la derrera pàgina: "pudices cum".

84. Item, un altre llibre escrit en paper, partida colondells, alcuna partida de *Theolo<gia>*, altre partida de *Philo<sofia> moral e natural*. E fenex la primera pàgina: "cuncta disponit". E comença la derrera pàgina: "así és primo".

85. Item, un altre llibre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust^{ab} cubertes de vermell, appellatth *Diccionari de dret*. E fenex lo segon colondell de la primera pàgina: "altare". E comença lo derrer colondell: "pocrisis".

86. *1f.6v* Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust sens cubertes, appellat^{ai} *Reportori de Baldo sobre los feus*. E fenex la primera pàgina: "in curia". E comença la derrera pàgina: "princeps sciens veritatem".

⁸⁷ Vegeu nota 73.

⁸⁸ Aquest registre librari, per raons que desconeixem, no es va acabar de completar: després del darrer mot segueix un espai en blanc corresponent a tres línies.

⁸⁹ *Additiones* de Baldus de Ubaldis, Bartolus de Saxoferrato i Angelus de Perusio. (124, 14)

⁹⁰ És ben conegut pels tractats d'història i les enciclòpedies l'enemistat entre les reines Sibil·la de Fortià († 1406), quarta muller de Pere el Cerimoniós i madrastra, per tant, de l'infant i futur rei Joan I, i l'esposa d'aquest, Violant de Bar († 1431). La rivalitat entre ambdues dames, que determinà la formació de sengles partits a llur voltant, provocà gravíssimes discòrdies familiars que enverinaren els darrers anys del Cerimoniós i que acabaren, en morir aquest, el 1387, primerament amb un judici a la reina Sibil·la acusada de lesa majestat, que derivà en el seu empresonament, i després amb l'espoliació dels seus béns, els quals passaren a la reina Violant. Aquest còdex ha de recollir part d'aquell procés. Curiosament, a l'inventari de Bartomeu Sirvent és descrit lacònicament com *Tractatus iuris*. (124, 24)

⁹¹ Johannes Duns Scotus? Del teòleg i filòsof escocès Duns *Escot* († 1308) no coneixem cap text amb aquest títol.

⁹² Vegeu nota 6. (124, 22)

⁹³ Fou l'homonímia entre aquest còdex i el que posseïa en Bartomeu Sirvent (*Procés que féu el rei en Jaume contra el rei de Mallorca*), els trets codicològics coincidents (en paper, amb posts angrutades cobertes de verd i fins tot amb un mateix final de plana: "inclusive") i el mateix cognom d'ambdós personatges, el que ens esperonà a confrontar ambdós inventaris per tal de poder determinar una possible relació de parentiu, amb resultats satisfactoris. (124, 27)

⁹⁴ Ramon Llull, *Proverbis*. En Francesc Sirvent tenia una bona representació de textos lul·lians, encara que no hi són les seves obres més conegudes (vegeu notes n°s 96-97, 100-101, 119 i 125).

^{95,104} Dos exemplars de *Decretales* (C.I. Can). El fet que ambdues siguin sense glossa i de mesures reduïdes fa que qualsevol dels dos exemplars pugui correspondre's amb l'adquirit pel notari Bernat d'Esplugues a la subhasta (85, 11). Tot i que també existeix la possibilitat que s'hagi inventariat per duplicat, per error, un mateix exemplar. En qualsevol cas, ¿es tracta potser del mateix llibre de *Decretales* «de pocha forma» (164, 98) que enregistra l'interessantíssim inventari d'aquell notari, també conservat?...

⁹⁶ Ramon Llull, *Liber de ascensu et descensu intellectus*.

⁹⁷ Ramon Llull, *Liber de convenientia fidei et intellectus in objecto*.

⁹⁸ Són moltes les *Tabulae* anònimes que circularen sobre les obres i escrits de Thomas de Aquino, una obra del qual (la *Summa contra Gentiles*) posseïa en Francesc Sirvent (vegeu nota 46).

⁹⁹ Còdex amb *Constitutiones* llatines sense especificar i *Evangelia* (*Biblia*) en català.

87. Item, un altre llibre escrit en paper en lo qual ha algunes *Constitucions e Privilegis* e moltes altres coses, ab posts de fust sens cuberta. E fenex la primer colondell: "logatus contra scitum". E comença la derrera pàgina: "et in hiis casibus".

88. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts verdes engrutades, appellat [...]ak.

89. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust sens cubertes, en què ha algunes *Addicions de Baldo, de Bartol e d'Àngell*. E fenex la primera pàgina: "ibi faciendum". E comença la derrera pàgina: "sciendum est cum".

90. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust ab cubertes vermelles, en què ha moltes *Al·legacions del plec que menaven la Reyna Sibilia e la Reyna dona Violant*. E fenex la primera pàgina: "per dominam Yolandam". E comença la derrera pàgina: "et probare".

91. Item, un altre llibre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust, appellat *Lògica d'Escrot*. E fenex la primera pàgina: "confiratur Boecius". E comença la derrera pàgina: "contingit creere".

92. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust ab cubertes vermelles, appellat .VI°, menys de glosa. E fenex lo primer colondell: "Super diversis". E comença la derrera pàgina del derrer colondell: "inalter natus debitoris".

93. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts verdes engrutades, appellat *Procés que féu lo Rey en Jacme contra lo rey de Malorca*. E fenex la primera pàgina: "inclusive". E comença la derrera pàgina: "mandato et voluntatis".

94. *1f. 7r* Item, un altre llibre en paper, de forma de coreo, ab posts verdes engrutades, en què són los *Proverbis de mestre Ramon Lull*. E fenex la primera pàgina: "nomine devote". E comença la derrera pàgina: "convingens et porporcionant".

95. Item, un altre llibre escrit en pergamí, a colondells, de forma poch, ab posts de fust, appellat *Decretal*, menys de glosa. E fenex lo primer colondell: "corpore viciato". E comença lo derrer colondell: "sper alibus".

96. Item, un altre llibre escrit en paper e en pergamí, de forma poch, ab posts de fust cubert de vermell^{al}, appellat *De sensum et decensum d'en Lull*. E fenex la primera pàgina: "soluciones questionum". E comença la derrera pàgina: "ad quam de probacionem".

97. Item, un altre llibre de forma poch, escrit en paper e pergamí, ab posts cubertes de vermell, appellat *Conerencia fideis d'en Lull*. E fenex la primera pàgina: "summus". E comença la darrera: "alteri".

98. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts engrutades, appellat *Taula de sent Thomàs*. E fenex la primer colondell: "Poneatis ordinis". E comença la derrera pàgina: "per comparationem".

99. Item, un altre llibre escrit en paper, de poch valor, en què ha algunes *Constitucions*^{am} e los .III. *Evangelis*. E fenex la primera pàgina: "illud". E comença la derrera pàgina: "lo conosco".

¹⁰⁰ Ramon Llull, *Llibre dels articles de la fe (Liber Apostrophe)*, en català. (124, 4)

^{101,119,125} Ramon Llull, *Opera diversa*.

¹⁰² Un deixeble anònim de Robertus Grossatesta escriví el 1270 una *Summa philosophiae* en defensa de la doctrina platoniana de les idees. Es tracta potser del mateix text?. (124, 42)

¹⁰³ Vegeu nota 83. (i124, 17?)

¹⁰⁴ Vegeu nota 95.

¹⁰⁵ Còdex amb alguns llibres de la *Biblia*.

¹⁰⁶⁻¹⁰⁷ Vegeu nota 83. Hom ha pogut identificar també el primer còdex a la llibreria de Bartomeu Sirvent. (124, 43)

¹⁰⁸ *Tractatus iuris et theologiae*, sense identificar.

¹⁰⁹ (Ps) Bonaventura, *Compendium theologiae*.

¹¹⁰ Curiós esment. Els *Consilia* d'Oldradus de Ponte († 1335), jurista del *C.I. Civilis* i docent d'aquesta matèria a diverses universitats (Pàdua, Montpeller i Avinyó), són descrits com les «*Questions del drach*» (amb el terme d'«Oldrach» també és descrit a l'inventari de llibres de Jaume Callís: 170, 82).

^{111,117} Les *Tabulae iuris* o *Tabulae utriusque iuris* sovintegen en les biblioteques jurídiques. Algunes d'elles tenien autors coneguts pels repertoris de juristes, però moltes eren anònimes. Com anònima és també la *Tabula super Decretales* de la nota 123.

¹¹² *Pragmaticae et Privilegia* sense identificar.

100. Item, un altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab posts de fust cubert de vert, de mestre Ramon Lull appellat *De articulis fidei*. E fenex lo primer colondell: "disputant". E comença lo derrer colondell: "no vall tant".

101. Item, un altre llibre de forma pochà, escrit en^m paper, ab posts de fust, en què ha algunes *Obres de mestre Ramon Lull*. E fenex lo primer colondell: "suarum precium". E comença lo derrer: "propterea Maria".

102. *lf. 7v* Item, un altre llibre escrit en pergamins, ab posts de fust, appellat *Summa de philosophia*. E fenex la primera pàgina: "possumus". E comença la derrera pàgina: "ex hiis qui diximus".

103. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts engrutades vermelles, appellat *Repeticions*. E fenex la primera pàgina: "qui me iudi non ab". E comença lo derrer colondell: "[...]°°".

104. Item, unes *Decretals* petites, menys de glosa.

105. Item, un^{op} altre llibre escrit en pergamins, a colondells, ab cubertes de pergami, un ha alguns llibres de *Bibilia*. E fenex lo derrer colondell: "peregrinis atque". E comença lo derrer colondell: "tabule".

106. Item, un altre llibre escrit en paper, ab cuberta de pergami, en què ha algunes *Concells de Bartol e d'altres doctors*. E fenex lo derrera pàgina: "Baldus de Perulugio". E comença lo derrer colondell: "depredans tribus".

107. Item, un altre llibre escrit en paper en què ha algunes *Recollectes e tractats de diversos doctors*, ab posts verdes engrutades. E fenex la primera pàgina: "petisi omnibus". E comença la derrera pàgina: "concluditur quo".

108. Item, un altre llibre escrit en paper e en pergami, ab posts engrutades verdes, en lo qual ha diversos *Tractats de Dret e de Theologia*. E fenex la primera pàgina: "siquidem". E comença lo derrer colondell: "dum est".

109. Item, un altre llibre petit, sens cubertes, escrit en pergamins, appellat *Compendi de Bonaventura*. E fenex la primera pàgina: "datur fides per". E comença lo derrera pàgina: "gaudium".

110. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts engrutades, de forma menor, appellat *Qüestions del drach*. E fenex la primera pàgina: "olim et ibi notatam". E comença la derrera pàgina: "incredulorum".

111. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts vermelles engrutades, appellat *Taula de dret*. E fenex la primera pàgina: "capitulo finali libro .VI°.". E comença la derrera pàgina: "[...]°q".

112. Item, un altre llibre escrit en paper, ab cubertes de pergami^r, en lo quall ha diverses *Pracmàticas e Privilegis*. E fenex la primera pàgina: "perfeta". E comença la derrera pàgina: "impresteriptibilia".

¹¹³ Vegeu nota 83.

¹¹⁴ Els esments de quaderns o llibres d'aquest tipus, «en què ha diverses coses», són massa genèrics per a poder dir res de significatiu, malgrat tot, els recollim per a testimoniar la possible presència d'altres textos que, en opinió del notari, no tenien gaire interès; opinió que, en molts casos, des del punt de vista de la Història cultural, actualment no compartim.

^{115,118} *Repertoria* sense identificar, amb un format (en quaderns) semblant.

¹¹⁶ *Consilia*, Gasparus de Calderinis. El seu oncle, el també canonista bolonyès Johannes de Calderinis, té una obra homònima. Aquest còdex constitueix la darrera compra de misser Guillem Jordà (85, 8).

¹¹⁷ Vegeu nota 111.

¹¹⁸ Vegeu nota 115. (124, 30)

¹¹⁹ Vegeu notes 94 i 101.

¹²⁰ Els repertoris i catàlegs consultats no recullen cap text de títol semblant (*De intencio*).

¹²¹ És freqüent trobar esmentat el jurista Dinus de Mugello pel monosíl·lab «Di»; el títol de l'obra a que es fa referència, catalanitzat pel notari, és *De regulis iuris*. (124, 18)

¹²² Vegeu nota 85.

¹²³ *Tabula super Decretales*, anònima.

¹²⁴ Els catàlegs no recullen cap «*Summa Romandi*». Els títols més propers i versemblants són, en primer lloc, la *Summa monaldina* (o *Summa iuris*) del canonista Monaldus, i, en segon lloc, la *Summa rolandina* o *Summa de arte notaria* de Rolandinus de Passagerii, tractat d'*ars notariae*. Ambdós textos poden ésser documentats en una biblioteca jurídica. Aquesta *Summa* (la que sigui), glossada, era una penyora del prior de Natzaret de Barcelona per un préstec de 4 florins (= 2 lliures, 12 sous) que li va fer el difunt. El priorat de Santa Maria de Natzaret, filial de Poblet, era una comunitat reduïda de monjos cistercencs que va subsistir fins el 1660 a la seva seu, prop del portal de Sant Antoni.

¹²⁵ Vegeu notes 94 i 101.

113. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts vermelles engrutades, en lo qual ha diverses *Tractats*. E fenex la primera pàgina: "in suo testamento". E comença la derrera: "duo dicta".

114. Item, alguns cisterns en^{as} paper, de forma mayor, en què ha diverses coses.

115. Item, alguns cisterns en paper, de forma menor, en què ha alguns *Reportoris*.

116. Item, un llibre escrit en paper, a colondells, ab posts de fust, appellat *Consells de Gaspar Calderi*.

117. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts vermelles engrutades, appellat *Taula de dret*. E fenex la primera pàgina: "sto". E comença la derrera: "ie iu. super rubrica".

118. Item, un altre *Reportori* semblant del demunt dit. E fenex la^a primera pàgina: "incelem". E comença la derrera: "quod zeli ad zelum".

119. Item, un altre llibre escrit en paper, ab posts de fust cubertes de vermell, ab .V. claus, appellat *mestre Ramon Lull*. E fenex la primera pàgina: "multus extraere". E comença la derrera: "psiciones facte".

120. Item, un altre llibre petit, escrit en paper, ab cubertes verdes engrutades, appellat *De intencio*.

121. Item, un altre llibre escrit en pergamins, ab cubertes engrutades, appellat *Di, Sobre les regles de dret*.

122. Item, un altre llibre petit, ab cubertes de pergami, appellat *Diccionari de dret*, ab altres coses.

123. *lf.8v* Item, un altre llibre escrit en pergamins, ab cuberta de pergamins, appellat *Taula sobre les Decretals*.

124. Item, un altre llibre petit, escrit en pergamins, appellat *Suma Romandi*, glosada. Lo quall lo dit defunt tenia penyora per .IIII. florins del prior de Natzeret.

125. Item, diverses coerns petits en los quals ha diverses *Tracta <t>s*, axí de *mestre Ramon Lull* com d'altres.

^a .V. interlineat.- ^b segueix cancel·lat lo q.- ^c segueix cancel·lat per-[...]-cum.- ^d segueix cancel·lat Pal. Els esments d'aquest f.2r. (n°s 16-23), «tots aquests són en lo cofre», segons una nota al marge esquerre.- ^e sobre lo Codi interlineat.- ^f paper interlineat, damunt de pergamins cancel·lat.- ^g sobre ... Codi interlineat.- ^h e Terç interlineat.- ⁱ e interlineat, damunt de d cancel·lat.- ^k e ... tractats interlineat.- ^l e ... IX^è interlineat.- ^m segueix cancel·lat appellat.- ⁿ segueix cancel·lat colos.- ^o segueix cancel·lat adec.- ^p segueix cancel·lat ga <fets>.- ^q ab .X. claus interlineat, damunt de fets cancel·lat.- ^r segueix cancel·lat der <rer>.- ^s segueix cancel·lat la.- ^t comença interlineat, damunt de fenex cancel·lat.- ^u meis interlineat, damunt de nehis cancel·lat.- ^v e en pergamins interlineat.- ^x segueix cancel·lat appellat.- ^y segueix cancel·lat la segona part de la.- ^z la interlineat.-

^{aa} segueix cancel·lat Baldo.- ^{ab} segueix cancel·lat E com <ença>.- ^{ac} e pergamins interlineat.- ^{ad} segueix cancel·lat a co<londells>.- ^{ae} segueix cancel·lat de ver<mell>.- ^{af} sembla que el notari va voler anotar una nova data, però no va acabar de decidir-se i només resta l'anotació die.- ^{ag} segueix cancel·lat seus.- ^{ah} appellat ... Dret interlineat.- ^{ai} appellat ... feus interlineat.- ^{aj} segueix un espai en blanc corresponent a tres línies.- ^{ak} segueix cancel·lat E fenex.- ^{al} segueix cancel·lat ab.- ^{am} segueix cancel·lat perga<mins>.- ^{an} la resta de l'instrument no va ésser copiada.- ^{ao} segueix cancel·lat cartapaç.- ^{ap} la resta de l'instrument no va ésser copiada.- ^{aq} segueix cancel·lat appellat.- ^{ar} en paper interlineat.- ^{as} segueix cancel·lat der<r>era.

¹ Vegeu 84, 42. La mateixa quantitat, 11 lliures, li va costar una *Biblia* que va comprar a l'encant dels llibres relictos pel notari Antoni de Font el 1427 (105, 13).

² Vegeu 84, 7,8. El jurista Jaume Callís és també la persona que adquirí els quatre volums de Bartolus de Saxoferrato (nota 9) en la seva segona i darrera compra, pels quals va pagar un preu elevadíssim.

³ Vegeu 84, 15.

⁴ Vegeu 84, 17.

⁵ Vegeu 84, 4. A més d'aquesta obra, misser Guillem Jordà adquireix les de les notes 7-8 de l'encant.

⁶ Vegeu 84, 24.

⁷ Vegeu 84, 71.

⁸ Vegeu 84, 116.

⁹ Vegeu 84, 20. Com ja vam anotar, els volums de Bartolus de Saxoferrato en pergami de l'inventari són cinc (84, 20-23 i 44), per la qual cosa sembla que només un no forma part d'aquest lot. Aquesta segona compra de Callís constitueix tot un rècord: cada volum costà una mitjana de 45 lliures!

¹⁰ Vegeu 84, 46.

¹¹ Vegeu 84, 95 i 104. Del notari Bernat d'Esplugues hem conservat un impressionant inventari de llibres, amb prop de dos-cents còdexs (doc. 164) i, malgrat els nombrosos encants que hem localitzat i transcrit, aquest és l'únic esment documentat d'una adquisició librària d'aquest notari (hem localitzat, això sí, d'altres béns mobles i immobles, però no pas llibres). Aquest llibre de *Decretales* de reduïdes dimensions podria tractar-se d'un dels que ell posseïa (vegeu 164, 98).

¹² Vegeu 84, 27 i 51. Pere Malet està documentat en el nostre estudi en compres fetes entre 1417 i 1427.

1422, setembre, 26

Encant públic dels llibres relictes per Francesc Sirvent, ciutadà de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1420-1429, vol. 346, s.n., s.f.
Ed. MADURELL: *Encuadernadores y librerros...*, nº 53.

1423, gener, 5

1. Et primo, una *Novella sobre los VI^è*, a misser Johan Palomar, oficial del bisbe de Gerona . . . . .XI. lliures.
2. Item, dos volums de n'*Anthonii de Butriu sobre lo Segon de les Decretals*, a mossèn Jacme Caliç . . . . .XXVI. lliures, .VIII. sous.
3. Item, un *Codi*, en Fuster . . . . .VIII. lliures, .VII. sous.
4. Item, un libre appellat *Volum*, a misser P<ere> Rexach . . . . .XXII. lliures.
5. Item, un libre appellat *Addicions del Speculador*, a misser G<uillem> Jordà . . . . .XIII. lliures, .VI. sous.
6. Item, un altre libre appellat *Digesta nova*, a Martí Díez d'Aragó . . . . .XXIII. lliures, .XIII. sous.
7. Item, un altre libre appellat *Reportori d'Enthonii de Butrio en dret civil*, a misser G<uillem> Jordà . . . . .XVI. lliures, .X. sous.
8. Item, un altre libre appellat *Consell de Gaspar Caldari*, a ell mateix . . . . .VIII. lliures, .VII. sous.
9. Item, un altre libre appellat *Quatre volums de Bartoll*, en pergamins, a mossèn Jacme Caliç . . . . .CLXXIII. lliures, .XVIII. sous.
10. *l.c.f.* Item, un altre libre appellat *Summa contra gentiles de sent Thomàs*, a un servidor del bisbe d'Enna, mossèn Berenguer . . . . .X. lliures, .VIII. sous.
11. Item, un altre libre appellat *Decretals*, petites, menys de glosa, en Bernat Splugues . . . . .I. lliura, .II. sous.
12. Item, un altre libre appellat *Biterrensis sobre la Summa del Hostiench*, e un altre libre appellat *Biterrensis sobre lo Ignocent*, a misser P<ere> Malet . . . . .XII. lliures, .XIII. sous.

En parlar dels llibres relictos per Romeu Desfeu (doc. 72 d'aquest mateix apèndix documental), ja hem dit que alguns d'aquests llibres passaren a Clara, la seva vídua. Ara, com aleshores, també indicarem, amb una nota entre parèntesis que remet a aquell instrument, els còdexs que creiem que Clara va heretar del difunt marit.

^{1,24} Ramon Llull, obra enciclopèdica *Arbre de Ciència*.

² *Hores de la verge Maria* (72, 33).

³

⁴ Ramon Llull, *Blanquerna* (72, 27).

⁵ *Flores sanctorum* (72, 7).

⁶ Per les dades codicològiques i textuais creiem que aquest llibre és el mateix que el 72, 28.

⁷ Ramon Llull, *Doctrina pueril* (72, 29).

⁸ Tot i que no podem assegurar-ho, apuntem una possible identificació amb la *Història de santa Maria* de la biblioteca de Romeu Desfeu (72, 21).

1422, setembre, 3

Inventari dels llibres relictos per Clara, vídua de Romeu Desfeu, argenter, ciutadà de Barcelona.

ACB. Gabriel Canyelles, *Plec d'inventaris i encants*, 1410-1419, vol. 344, plec nº 4, fols. 5v, 8v-9r, 12v, 14v, 17v.

Ed.parc. MADURELL: *Códices miniados...*, nº 32.

Ed.parc. MADURELL: *Miscelánea luliana*, nº II,1.

Ed.parc. MADURELL: *Manuscrits...*, nº 48.

setembre, 18

.....
En la cambre maior
.....

1. <Primo>, un libre cubert de vermell *de la Sciència de mestre Ramon Lull*.
  2. Item, unes *Ores de la Verge Maria* bé il·luminades.
- .....

setembre, 19

f.8v. Primo, una caxe d'àlber qui stava als peus del dit lit, en què havie les coses seg <ü> ents:
.....

3. Item, un libre ab cubertes verdes, ab .X. pletons. Qui comence: "dien los Sants Pares". E fine: "finito libro sic laus gloria Christo. Amen", tres vegades.
4. Item, un altre libre ab cubertes verdes appellat *Blanquerne*.
5. Item, un altre libre appellat *Flos sen <c>torum*.
6. Item, un altre libre ab cubertes verdes de pergemí. Qui comence: "per ço fem aquest *libre de Oracions*". E fenex: "on ha pler qui és infinit. Amen".
7. Item, un altre libre ab cubertes verdes, ab .X. pletons, appellat *Doctrine puerill*.
.....
8. Item, un altre libre petit, ab cubertes de pergamí, qui's apella *la Indulgència de Senta Marie dels Àngells*.